

MAALESEF GERÇEK BİR HİKÂYE

Bir vegan ile evlendim

Fausto Brizzi

Çeviren: Eren Cendey

Fausto Brizzi

Bir vegan ile evlendim

pan

Fausto ağızındaki taze peyniri yutarken Claudia gayet sıradan bir bilgiymiş gibi o korkunç gerçeği açıkladı: "Ben veganım."

"Yani vegan, tam anlamıyla vegan mı?" diye sordu Fausto. Aslında vegan ne demek, tam olarak bilmiyordu, dolayısıyla başına gelecekleri de...

Küçük bir kertenkeleden sihirbazların şapkadan çıkardığı güvercinlere kadar, yaşayan bütün varlıklara saygı duyan, deri kemer ve yün ceket kullanmayan Claudia'ya göre veganlık sadece bir beslenme biçimi değil bir yaşam biçimiydi.

Tabii ki Fausto'nun sadece buzdolabını alt üst etmekle yetinmeyecek onun hayat tarzını da değiştirecekti.

Fausto artık daha önce yediği tüm etlerden ve tavuklardan dolayı vicdan azabı çekecek, en büyük ihaneti peynir yemek olacak, sadece limonlu su içerek oruç tutacaktı...

Buna karşılık sağlığı düzelecek, hayatının hem ruhsal hem de fiziksel rotasındaki değişimle hayat enerjisinin yeniden aktığını hissedecekti...

Fausto'nun gündelik hayatında meydana gelen bu dramatik ve mucizevî değişime kahkaha ile tanıklık edeceksiniz.

pankitap.com

panyayincilik

PanYayincilik

PanDukkan

MAALESEF GERÇEK BİR HİKÂYE
Bir vegan ile evlendim

FAUSTO BRIZZI
Çeviren: Eren Cendey

Gri Yayın Dizisi: 116

Ho sposato una vegana. Una storia vera, purtroppo.

ISBN 978-605-9646-10-9

© Fausto Brizzi, 2017

Türkçe yayın hakları © Pan Yayıncılık, 2020

Sertifika No: 44720

Laura Ceccacci Agency ve Anatolialit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri

Ltd. Şti. ile yapılan anlaşma uyarınca yayımlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır.

*Kapak görseli için Mine Soyuer'e
ve fotoğraf sanatçısı Sıtkı Kösemen'e teşekkür ederiz.*

- Birinci Baskı: Ağustos 2020
- Yayın Yönetmeni: Işık Tabar Gençer
- Kapak Grafiği: Davut Yücel
- Baskı Hazırlık: Fatma Tulum Eryoldaş
- Baskı: Ayhan Matbaası

Mahmut Bey Mah. 2622. Sok. No: 6/31 Bağcılar / İSTANBUL

Tel: (0212) 445 32 38

Sertifika No: 44871

Pan Yayıncılık

Esentepe Mah. Gazeteciler Sitesi Yazarlar Sokak No: 4

Şişli 34394 İSTANBUL

• Tel: (0212) 261 80 72 - 227 56 75

• Faks: (0212) 227 56 74

www.pankitap.com

MAALESEF GERÇEK BİR HİKÂYE
Bir vegan ile evlendim

FAUSTO BRIZZI
Çeviren: Eren Cendey

*Karım Claudia'ya.
Yemek saatleri dışında, her zaman.*

*İnsan kızaran tek hayvandır ama aynı zamanda buna
ihtiyaç duyan da bir tek odur.*

Mark Twain

“Ve sonsuza dek mutlu mesut yaşadılar.”

Masallardaki tüm aşk hikâyeleri, sözlüğün en iyimser ve sevimli sözcükleri seçilerek böyle sonlanır.

Bu; çiftin büyüleri, ejderhaları, üvey anaları ve cadıları atlattıktan sonra ebediyen bir arada kalacaklarını ifade eden aldatıcı bir cümledir.

Bu abartılı yalan, çocuğa sonsuz aşkın varlığına inandığı sürece anlatılabilir ama ikinci sırada oturan örgülü saçlı kız, bir Pompei gezisinde üçüncü sınıftan bir oğlanın peşine takılıp da onu ektiğinde bu yalanı bir daha yutmaz.

Masallar bu yanlış anlamayı beslemek için maharetle dokunurlar ve ancak sahneye gerçek kötüler girince anlamlarını yitirirler; boşanma avukatı denen o canavarların yanında Kaptan Hook ve Cruella de Vil bile sevimli yumurcaklar gibi kalırlar.

Karımın gelecekteki boşanma avukatı bu satırları

okuyanlar arasına saklanıyorsa, şimdiden uyarmalıyım, sonraki bölümlerde izni ve merhametiyle onu tatlı tatlı eleştireceğim. Ama özellikle altını çizmek istediğim durum şudur ki anlattığım her dramatik olay gerçekten yaşanmıştır ve hayal gücümün ürünü değildir. Benim lehime şahitlik edebilecek ve yaşananların tümünü yeminle onaylayacak yüzlerce akrabam, arkadaşım ve tanıdığım var. Onlar benimle birlikteydiler, olaylara katıldılar hattâ daha şanssız olanlar yemeklerinin tadına da baktılar. Bu nedenle sevgili avukat, o gün duruşmada bana karşı daha müşfik olun derim. En azından bana “Nelere katlanmak zorunda kaldığını biliyorum, senden yanayım dostum ama mesleğimin gereğini yerine getirmek zorundayım,” dercesine gülümseyin lütfen.

Evet, aşk hikâyelerinin bir sonu, bir son kullanma tarihi vardır ama genellikle bunları anlatmak ilginç değildir ve kolaylıkla tahmin edilebilir. İhanetler, aldatmalar, kırılan tabaklar, yakalanan mesajlar, dökülen ve kışkırtan gözyaşları, gereksiz düşünme molaları, langırt topu misali şuraya buraya fırlatılan çocuklar, paylaşılacak kitaplar ve plaklar (Kırk yaşın üzerindeyseniz, değilse daha kolay). Hepimiz çaresiz bir arkadaşın nişanının ya da evliliğinin bitiminde insanın içini bayan ayrıntıları dinlemek zorunda kalmışızdır, o yüzden, neden söz ettiğimi anlarsınız.

Elbette kimi zaman da biz karşımıza çıkan bahtsız

şikâyetlerimizle, ağlamalarımız ve sızlanmalarımızla bayarız. Bunlar işe yaramaz gevezelikler ve hıçkırıklardır. Henüz sonlanmış bir hikâyenin ardından sonraki yıllarda pişman olunacak gözyaşları dökülür. Bunlar bitmiş ve üstelik sonradan pişman olacağımız bir hikâye için gözyaşlarıyla boşa harcadığımız saatlerdir. Bir kızın beni terk etmesinin ardından Claudio Baglioni şarkıları dinlemekle geçirdiğim saatleri geri alabilseydim, şimdi birkaç yaş daha genç olurdum.

Bir aşkın sonu, hayatın özetinden yırtılıp atılacak bir sayfadır. Sadece pişmanlıklar ve yara izleri armağan eden gereksiz bir parantezdir. Hollywood senaristlerinin gayet iyi bildiği üzere, seyirciyi heyecanlandıran ve duygulandıran en ilginç bölüm daima her zaman farklı ama temelde daima aynı olan başlangıçtır.

Nitekim bütün aşk hikâyeleri ilk buluşmayla başlar.

İlk Buluşma

Shakespeare bize pek anlatmak istemedi ama Romeo ve Juliet de zehirlere bulaşmadan çok önce Verona arenası yakınlarındaki bir barda buluşmuş; Miki ve Mini de karşılıklı ölesiye sıkılmadan önce (tabii ya sıkıldıkları çok belli) otomobilleriyle açık hava sinemasına gidip Miki meraklı olduğu için, polisiye film izlemiş; Tavşan Roger suçlara bulaşmadan önce Tavşan Jessica ile Çizgi Roman ülkesinin bir büfesinde buluşup bol hardallı sosisli sandviç yemiş olmalılar. Bu kaçınılmaz bir durumdur. Dünyadaki bütün çiftler bir ilk buluşmayla aşk yolculuklarının enginlerine açılmışlardır. Programlanarak, rastlantıyla, çöpçatanlıkla ya da bilinmeyen nedenlerle de olsa en heyecanlı an budur; senaryosu ve seyircisi olmayan bu tiyatro gösterisinde iki kişi az sayıdaki değerini ortaya dökmek, çok sayıdaki kusurunu gizlemek üzere sahneye çıkar. Kimi zaman şahane oynarlar ve Eros o bitkin düşmüş okunu fırlatır, kimi zaman da yayını bile germez.

Müstakbel karım Claudia ile ilk heyecanlı buluşmamızda Eros hedefi kesinlikle şaşırmış olmalı. Öylesine berbat bir akşam oldu ki sanki dün akşamış gibi her ayrıntıyı ve söylediğimiz her sözü anımsıyorum. Ortak arkadaşlarımızın partisinde ayak üstü tanıştıktan sonra onu bir akşam yemeğinde buluşmaya ikna etmiştim. Bu yemeği bana ilgi duyduğundan değil, nezaketinden kabul ettiğini düşünüyorum. Oysa ben ona karşı derin bir ilgi duyuyordum bu yüzden sahneyi mükemmel bir özenle hazırladım: Kentin tarihî merkezinde bulunan ve Tanrı'nın Caserta'da yaşadığının kanıtı olarak ızgara et, Siena usulü domuz salamı, manda sütünden mozzarella peyniri konusunda uzman olan, küçük ve romantik bir restoranda yer ayırttım. Tabii ki küçük düşmek istemiyordum. Claudia'yı tam saatinde evinden aldım. Hattâ öncesinde sadık ve döküntü Corolla'mı yılın olayıyla şaşırtmış ve yıkatmaya vermiştim. Yol boyunca ona az sonra varacağımız gastronomi cenneti hakkında bilgi vermekten kaçındım. Onun için bir sürpriz olmasını istiyordum. Aynen öyle oldu.

Menüye göz atar atmaz allığın altında beti benzi soldu ama deneyimli bir oyuncu olarak bunca lezzet arasında ne yiyeceğine karar veremezmiş gibi numara yaptı. Sonunda garson geldiğinde, her türlü nezaket kuralını çiğneyerek, önce ben sipariş verdim. İştahım gayet açıktı ve önden siyah pate ile karışık

peynir tabağı, ardından da yaban domuzlu sosta pişirilmiş yumurtalı erişte ve fırında patates eşliğinde kuzu şiş istedim. Niyetim yemek seçiminde ona yol göstermekti.

Claudia gözünü bile kırpmadı ve kuru üzümlü ve çam fıstıklı hindiba ile sossuz yeşil salata istedi. “Al işte, hayatı boyunca hatlarını korumak için diyet yapan biri daha,” diye düşünmeden edemedim. Ancak taze peynirimi löp löp yutarken Claudia bana o korkunç gerçeği açıkladı.

“Ah, bu arada ben veganım.”

Bunu sanki gayet sıradan bir bilgiymiş gibi ilettili.

Âdeta “Nasıl yani, bilmiyor muydun?” der gibi bir havası vardı.

“Hayır, nereden bilecektim otobur, bilsem seni şarküterinin Disneyland’ine getirir miydin?”

Birkaç saniye yanağımın içine yerleşmiş peynirimle öylece durdum. O anda sıradan bir insanın da geleceğı öngörebileceğini anladım. Ben, acemi Nostadamus bu gece Claudia ile sevişemeyeceğimi biliyordum. Hattâ onun vegan ve masum ağzıyla benim etobur ve vahşi ağzım arasında bir yakınlaşma bile söz konusu olamazdı. Çok arzuladığım bu erotik hedefe ulaşmak, topal ayakla, oksijen tüpü olmadan Everest dağına tırmanmakla aynı şeydi. Çatalımı tabağıma bıraktım ve cılız bir sesle, “Yani vegan, tam

anlamıyla vegan mı?" diye sordum.

Pek zekice bir soru olmadığı aşikârdı. Vegan olmak bir sıfat değil, durumdu. Sıksa, kısa boylu, ölü olmak gibi bir şeydi. Kimse sana enişten tam anlamıyla kel mi?" diye sormazdı. Ya da "Kaynanan tam anlamıyla ölü mü?" diye...

Kel demek kel demektir. Ölü demek ölü demektir. Vegan demek de vegan. Nokta.

Claudia haklı olarak şu yanıtı verdi:

"Hayır, haftada bir ormana ava gidiyorum, bir ge-yik vurup boğazlıyorum ve şiş yapıp yiyorum."

Bu alaycı şamarı hak ediyordum.

Demek ki vegandı. Besinsel bir savunma taktiğini etkili biçimde geliştirebilecek yeterli bilgiye sahip değildim. Şaşkın şaşkın çevreme bakındım. Restoranın dört bir yanında çengellere asılmış jambonlar, salamlar ve tezgâhta kaşkavallar vardı. İçeri girdiğimiz anda onunla alay ettiğimi ya da kışkırtmaya çalıştığımı zannetmiş olmalıydı. Suçumu hemen hafifletmem gerekiyordu.

"Yemin ederim bilmiyordum."

"Tahmin ederim. Sen beni merak etme. Sen seviyorsan cesetleri yemeye devam et. Ben demokratik bir insanım."

Küçük bir parantez açayım. Onun bu son cümlesi ilk buluşmalarda söylenen türden korkunç bir

yalandı. Beslenme söz konusu olduğunda kesinlikle demokratik değildi. Benim karıma göre “Naveganlar yani vegan olmayanlar” düşük bir ırka mensuptular, kan düşkününü canilerden oluşan yaygın bir tarikattılar ve bu amaçla açılmış Alcatraz hapishanelerine kapatılıp hayatlarını ıstırap ve yoksulluk içinde geçirmeye lâyıktılar. Ne yazık ki bu gerçeği çok sonra fark edecektim.

Kendimi toparlamak için tabağımdaki siyah pateyi beğenmemiş gibi eşeledim ve garsona her şeyi alabileceğini işaret ettim. Durumu kurtarmalıydım ama Irak çöllerinden daha mayınlı bir toprakta ilerlemeye çalıştığımın da bilincindeydim.

“Yani siz veganlar vejetaryenler gibi et yemiyorsunuz, değil mi?”

O dönemde konu hakkında bilgisiz olduğumu kabul ediyorum.

“Evet,” yanıtını verdi, “ama süt ve bal gibi, hayvanlar sömürülerek elde edilen öteki ürünleri de yemiyoruz.”

“A-aa, bal da mı?”

“Elbette, zavallı arılar.”

“Zavallı arılar.” Bu çok açıklayıcı bir cümleydi. Usain Bolt hızıyla iskemleden fırlamalı ve hesabı bile ödemedi Roma gecelerinde son hızla koşmalıydım. Bunu yapamadım ve bugün hâlâ nedenini merak edi-

yorum. Bunun yerine yapmacık bir ilgiyle şunu sordum:

“Peki... Ne yiyorsunuz o halde?”

“Geri kalan her şeyi. Tohumları, tahılları, baklagilleri, meyve ve sebzeleri. Biz insanların etobur değil otobur bağırsaklara sahip olduğunu biliyorsun değil mi?”

Bir anda WOŞŞŞŞŞŞŞ diyerek Nomentano Fen Lisesi’ne ısınlandım ve gözümün önüne benden nefret eden acımasız öğretmenim Adelaide Cotti Borroni tarafından sözlüye kaldırılışım geldi. Elbette her zamanki gibi düşük not almak üzereydim. Not defterine hak edilmiş bir “2” yazılacaktı. Yanıtlamayı denedim:

“Yani? Biz hem otobur hem etobur değil miyiz?”

“Hayır. En azından başlangıçta. Bağırsağımızın uzunluğu sekiz metre civarındadır, oysa aslanın bağırsağı sadece üç metredir. Uzun bağırsağa sahip olmak otoburlara özgüdür.”

“Ah, bak sen, hiç bilmiyordum.”

“Biz eti iyi sindiremeyiz,” diye başladı Claudia, “uzun sindirim sürecinde çürüme başlar.”

“Çürüme” ile mükemmel bir eşzamanlılıkla garson yaban domuzlu sosta pişirilmiş erişte tabağını önüme koydu. İğrenerek baktım ona.

Claudia, “İnek sütü de bizim sindirimimize uygun değildir,” diye devam etti. “Büyürken laktaz enzimle-

rimiz kesilir. Bu nedenle peynir karın şişkinliği, baş ağrısı gibi yan etkilere neden olur. Peynir proteini olan kazeinin organizmada nasıl bir enflamasyon yaptığını konuşmayalım bile.”

Akşamımızın bu yöne kaymasına ve kazeinin sohbet konumuz olmasına hâlâ inanamıyordum.

“Dün akşam Claudia ile nelerden söz ettiniz?”

“Kazeinin zararlı etkilerinden.”

Cotti Borroni karşısında olduğum gibi sessiz kalmamak için bir destek arandım:

“Örneğin ben, neredeyse her sabah baş ağrısıyla uyanırım ama bir İbuprofen alırım ve hemen geçer.”

Yanıtı zaten bilen birine özgü edasıyla “Kahvaltıda ne yiyorsun?” diye sordu.

“Genellikle bir fincan süt ve bisküvi, tereyağlı ve marmelatlı kızarmış ekmek, kimi zaman daha doğrusu bazen de bir muz.”

İğrenmek ve şaşkınlık arası bir bakış fırlattı yüzüme.

“Şaka yapıyorsun değil mi?”

“Hayır. Ama zamanım kalmamışsa kafeye uğrayıp az kahveli sütle *maritozzo* yiyorum.”

“*Maritozzo* derken?”

“Roma işi tatlı bir çörek, arasına bolca krem şanti konur.”

Sessizlik.

Seslerin acımasız zamanlamasıyla lokantada o anda kimse konuşmuyordu. Sadece adrenalin yüklü kalbimin kulakları sağır eden gümbürtüsü işitiliyordu.

Toparlamalıyım. İlk zorlukta pes etmeyecektim.

“Ama *maritozzo*, haftada bir kez. Genellikle çörek alırım.”

“Hani şu üzeri toz şekerli olanlardan mı?”

“Tek bildiğim o var zaten.”

“Affedersin ama ben asla kafede kahvaltı etmem, bu hiç anlayamadığım bir kapitalist alışkanlık. Neden gidip terli yabancıların arasında ayakta dikileyim, nereden geldiği belli olmayan yağlı ve kanserojen yiyecekleri tüketeyim? Akıl dışı bir iş.”

İşte en güzel anılarımdan birini mahvetmişti. Dedem ve ben evin altındaki kafede baş başa kahvaltı ederdik. O, bunu büyüklerin kahvaltısı diye adlandıırdı. Meğer benim en sevdiğim büyüğüm beni öldürmeye çalışmış da ben bilmezmişim. Bütün kafelerin ve İtalyan dedelerinin resmî savunmasını denedim:

“Ama kafelerde olan bazı şeylerin sağlıksız olsalar da son derece lezzetli olduklarını ve asla evde yapamayacaklarını kabul etmelisin. Örneğin kim evde sandviç ya da kruvasan yapar?”

“Çok lezzetli diyorsun ha? İçinde organizmamız

için sayısız zehir barındıran şeyleri neden çok lezzetli diye adlandırmalıyım acaba?”

Artık öğretmenimin karşısında bile değildim, doğru beslenme koşullarına karşı işlediğim ağır suç nedeniyle Engizisyon Mahkemesi tarafından cinayetle yargılanıyordum.

“Aslında genellikle evde kahvaltı etmeyi yeğlerim.”

“Süte bisküvi bandırarak mı?”

“Evet...”

“Tabii ağrır başın! Organizmanı zehirliyorsun ve o da alarm zillerini çalıyor. Sen her sabah onu inek sütüyle, şekerle kirletiyorsun; şeker ve sanayi kakaosu koyduğundan da eminim ve beyaz unla, trans yağlarla, palm yağıyla ve kimbilir daha nelerle yoğrulmuş bisküvileri kesinlikle biyolojik olmadığına emin olduğum tereyağı ve marmelatla yüklüyorsun.”

“Marmeladı annem evde yapıyor.”

“Beyaz şekerle mi?”

“Bugüne kadar öyleydi ama yarın tembihlerim bir daha şeker kullanmaz.”

Yuvardayken, altında ne olduğunu keşfetmek için bir rahibenin eteğini kaldırdığım ve o merhametsizin de beni babama şikâyet ettiği günden beri kendimi hiç bu kadar rahatsız hissetmemiştim. Vegan saldırıyla mücadele etmeye yetecek diyalektik silahım yoktu. Söylediğim her söz aleyhime kullanılıyordu. İlk sor-

gulamadan önce avukatların öğütlediği üzere sussam iyi olacaktı. Susma hakkımı kullanarak kendimi kurtarabilirdim.

Claudia umursamazca “Kahvaltıda yediğin tek doğru şey muz,” diye devam etti. “Ama onun yanına bir şey eklememelisin. Başka gıdalarla yendiğinde mayalanır ve sindirimi bozar. Meyve, yemeklerden en az yarım saat önce yenmelidir. Asla bütün İtalyanların yaptığı gibi yemekten sonra ya da yanında değil.”

Dünyanın dört bir yanındaki otellerin geleneksel kontinental kahvaltısını üç adımda yerle bir etmişti.

“Muzu; soğuk sıkım keten yağı, kavrulmuş ay çiçek tohumu ekleyerek *Kousmine* yöntemiyle¹ harika bir kâse hazırlamak için kullanabilirsin, ama bunu sana başka bir sefer anlatırım.”

“Evet, belki daha iyi olur, sağ ol. Yani soya yağı eklenmiş bir cappuccino yanında küçük, sade bir kruvasan yesem olur değil mi?” Elimde kalan son bilgi kırıntılarıyla dik durmaya çalışıyordum.

“Kahve ve kruvasan olmayacak. Kahve kalbi yorar, kruvasan mayalıdır, glüten yüklüdür ve hele bir de kremalısını seçersen yandın.”

“Yok, tam un ve bal!” diye atıldım kendimden emin bir şekilde.

¹ İsmi Rus asıllı İsviçreli Catherine Kousmine'den alan bir diyet yöntemi. (ç.n.)

“Daha beter. Bal, vegan beslenmede yer almayan bir gıdadır.”

Allah seni kahretsin Fausto, dikkatli ol, bunu az önce söylemişti.

“Ayrıca piyasada satılan tam un kandırmacadır. Eğer ürün gerçekten organik değilse senin tam un sanman için beyaz una kepek ekliyorlar.”

Yeter, kazanmıştı. Sınırsız cehalet kuyusundan başka bir şey değildim ve bozgunu hak ediyordum. Konuyu hafifletmek için,

“Keşke bu akşam seni dondurma yemeye davet etseydim,” dedim.

“Dondurmada süt var.”

“Meyvelide yok.”

“Şeker var.”

“Yani dondurma da mı yasak?”

“Hayır, evinde biyolojik meyveyle yapar ve belki stevia ile tatlandırırsan yiyebilirsin.”

Elbette stevianın neyin nesi olduğunu hiç duymamıştım ama inançla doğruladım.

“Tabii ya, bir kaşık stevia iyi olur.”

“Stevia bir bitkidir. Yaprakları kullanılır.”

“Yaprakları yani, tabii. Karıştırmışım.”

Gözlerinde küçümseyen ve acıyan bir bakış vardı. Beni az gelişmiş, Roma Neandertali gibi bir tür olarak

gördüğü kesindi ve bunca beslenme dersine bile lâıyk değildim. Akşam yemeğimiz; geç kalan yaz, gördüğümüz filmler ve son tatiller gibi banal konularla devam etti. Yemek ve sağık konusuna bir daha değinmedik.

Akşamın geri kalanında hayvansal kökenli bir şeye elimi sürmedim, tatlı olarak zararsız ve yağsız naren-ciye sorbesi seçtim.

Onu kutsal bir sessizlik içinde evine götürürken, çevreyi daha az kirletmek adına hibrid bir otomobil alacağım konusunda yalandan söz verdim. Euro 2 model otomobilimden inerken Claudia asla unutamayacağım bir cümle savurdu bana:

“Biliyor musun, senden gerçekten çok hoşlandım... Ne yazık ki erken öleceksin!”

Sonra gecenin içinde görünmez oldu.

Otomobilin motoru çalışıyordu ama ben öylece kalakalmıştım. Son cümlesi pek çok anlama çekilebilirdi. Çözülmesi olanaksız bir bütünlük içinde hem aşk ilanı, hem elveda, hem de bir cenaze konuşması içeriyordu. Bardağı yarı dolu görmeye karar verdim: ben-den hoşlanıyordu. Ve koşullar göz önünde bulundu-rulduğunda bunu da kısmî bir başarı sayabilirdim. Ya da hak etmesem bile hedefi doksandan vurmuştum.

Veganın Güçleri

Küçük ama gerekli bir ayrıntı. O trajik ve utanç verici akşam yemeğinden sonra Claudia'nın telefon numarasını neden hemen silmedim? Şimdi elinizden kitabı bırakın, cep telefonunuzu alın ve Google'a "Claudia Zanella" yazın. Tamam mı? İşte nedenlerimden birinin, en eski ve sıradan olanın, estetik kaygı olduğunu anlamışsınızdır. Alaycı yorumlarda bulunmayın çünkü tipik bir İtalyan erkeği olarak içerikten daha çok biçime önem verdiğimi çok iyi biliyorum. Dünya Güzellik Yarışması'nda finale yükselen (Laf olsun diye söylemiyorum, gerçekten sadece kraliçe seçilemedi.) kızın benim karım olmasının mucizevî bir olay olduğunu aklınızdan çıkarmayın. Böylesine ulaşılması olanaksız bir dişilik, bir doz sabrı ve gayreti hak ediyordu. Ama onu benim gözlerimde dayanılmaz kılan sadece bu değildi. Claudia keşfedilecek bir gezegendi, hâlâ da öyledir. Yabancı ve gizemli bir gezegen. Coşkulu bir hayal ürünü olarak, Vega gezegeni diyebilirim.

Başka bir güneş sisteminden geldiği için elbette biz insanlardan, özellikle de benden çok farklıdır. Örneğin aynı kültürel geçmişi paylaşmıyoruz. Aynı şarkıcıları, filmleri, kitapları, hobileri ve elbette vurgulamaya gerek yok yiyecekleri sevmiyoruz. Benim tam zıddım olan bu kızla çıkmak yeni dünyayı keşfetmek için Amerigo Vespucci ya da Kristof Kolomb gemisine binmekle eşdeğerdi. Sözün kısası, Claudia bende merak uyandırıyor, kesinlikle ilgimi çekiyordu. Ve biri sende merak uyandırıyorsa ve kesinlikle ilgini çekiyorsa, bunun asla gerçek bir nedeni olamaz. Böyledir, nokta.

Ona karşı beslediğim ilgi devasa bir sorun oluştuyordu çünkü o berbat akşamdan sonra Claudia'nın beni vahşi, acımasız ve ruhsuz bir yamyam olarak nitelediğinden emindim. Ufacık bir zafer olasılığını hedefliyorsam, konu hakkında belge toplamak ve vegan kültürüne yelken açmaktan başka şansım yoktu. Artık kendimi vejetaryen olarak bile niteleyemezdim ama konuya gösterdiğim yapmacık ilgiyle böbürlenebilirdim. Hevesli bir "vegan adayına" dönüşebilirdim.

Meğer ben Claudia'yı çok azımsamışım. İkinci buluşmada sorun gastronomik olarak nasıl davranacağım olmadı. Sorun bu buluşmayı nasıl ayarlayacağım oldu. Bir süre sonra zalim bir rakibim olduğunu keşfettim. Sanki arenada ödül olarak Claudia'nın kalbi vardı ve biz iki finalist, amatör bir yetenek yarışması-

na girmiştik. Ne yazık ki rakibim yedi kuşaktır vegan-
dı, Greenpeace örgütünün eylemcisiydi, her ay terk
edilmiş hayvanlar barınağına malî yardımda bulu-
nuyordu. Brad Pitt karşısında bile (Ki çekiciliği, ünü,
zenginliği yetmezmiş gibi o da vegandı.) şansım daha
fazla olabilirdi.

Neyse ki dışarıklı bir aday olduğumun bilincine
varmamıştım yoksa çoktan bu zorlu mücadeleden
kaçardım. Rakibimin nerede hata yaptığını hiç öğre-
nemedim –hâlâ da bilmiyorum– ama kesin galibi ol-
duğu maçıtan yenik çıktığına göre büyük bir hata yap-
mış olmalıydı. Her neyse, ben o günlerimi *yeşil* evren
hakkında her şeyi öğrenmeye ayırdım. Lise bitirme
sınavlarından beri –bir kısmınız bunu bir filmde tüm
gerçekliğiyle anlattığım için biliyorsunuz– bu kadar
çok ders çalışmamıştım. Geceler boyunca internette
şu gibi araştırmalar yaptım: “Veganlar, meyve obur-
lar ve çiğ beslenenler arasındaki fark nedir?”, “Beyaz
peynir neden düşmanımızdır?”, “Tofu bağırsaklarımı-
zın keyfini nasıl düzeltir?”

Ana çatışmam “vegan” sözcüğünün kendisiyle
oldu; kırklı yıllarda Donald Watson adında bir İngiliz,
vejetaryen sözcüğünü budayarak yenilikçi bir adım
atmıştı. Açıklıyorum: Benim görüşüme göre dünya,
çoğunluğun yaptığı üzere aptallar ve zekiler, uzun-
lar ve kısalar, sempatikler ve antipatikler, dürüstler
ve namussuzlar diye ikiye ayrılmaz. Hayır. Benim için

“Goldrake kelimesi karşısında hasretle ürperenler” ve “neden söz ettiğimi anlamayanlar” olarak ikiye ayrılır. Genellikle kırk yaş üzeri ve erkek olanların sonraki satırları okumasına gerek yoktur: Onlar ve-
ganların yani Vega gezegeninde yaşayanların kötü olduklarını, sevgili dünyamızı elde etmek için sık sık saldırıya geçtiklerini çok iyi bilirler. Bu bölüm “Ay kı-
zıl olduğunda Vega güçleri saldıracaktır,” söylemin-
den bihaber olanlar içindir.

Şimdi kırk yıl geri gidelim.

Her şey, Claudia’nın doğmasından bir yıl önce olan o mübarek 1978 yılının bir pazartesi günü başladı. Baskette sayıdan çok dribbling konusunda başarılı olan ilkokul arkadaşım Riccardo’nun evine ödev yap-
maya gitmiştim. Yan sokakta, bizim evden otuz met-
re uzakta oturuyordu. Ne var ki iki parsel bile fark yaratmaya yetiyordu. Onun sokağının benimkinden daha az proleter olduğunu düşünürdüm ve bunun kanıtlarına da sahiptim. Nitekim onun ailesi son mo-
del, renkli bir Philips televizyona sahipti. Bizim evde Yavru ile Kâtip (Franco e Ciccio) filmlerini gösteren özel kanalları almak için siyah beyaz Voxson’umuzun yanındaki anteni çevirip durmak zorundayken, onun salonuna girerken *Atılgan* gemisinin kumanda odası-
na girer gibi hissederdim. Arada sırada Ricky’nin evi-
ne İtalyan millî maçlarını (Ulusal Maviler’in kelime anlamı renkli televizyonda belli olurdu) ve Formula 1

seyretmeye giderdim; zaten o sayede Ferrarilerin gri değil gerçekten kırmızı olduğunu keşfetmiştim.

İşte o gün ikinci saatlerinde çocuk kanalında gizemli bir başlığı olan yeni Japon çizgi filmi başlamıştı: *Atlas Ufo Robot*. Dizinin adının basit bir hatadan kaynaklandığını ancak yıllar sonra anlayabilmiştim. *Ufo Robot* dizisi Fransa'dan satın alınmıştı ve *televizyon program rehberinin* adı bu dilde Atlas'tı. Çeviriyi yapan Rai yetkilileri "Atlas Ufo Robot" kalıbını okuyup bunun dizinin adı olduğunu sanmışlardı. Yorum yok. Tüm zamanların en ünlü çizgi filminin adının böyle anıldığı tek ülke biziz.

Gerçek adıyla söylersek, *Ufo Robot*'un kahramanı olan Actarus, güzel suratlı, genç bir uzaylıydı, yerle bir olmasından hemen önce (ne büyük bir özgünlük, aynı Süpermen hikâyesi!) kendi gezegeninden kaçmış ve Dünya'ya sığınmıştı. Tek eşyası bir robottu, efsanevî Goldrake, otuz metre uzunluğundaydı, inanılmaz yıkıcı silahlara sahipti ve robotun içine tam olarak sığıldığı bir de uzay gemisi vardı. Lafı çok uzatmayayım ve şu kadarını söyleyeyim: Actarus ve koca robotu Goldrake, bazı arkadaşlarıyla birlikte Dünya'nın muhafızlığını üstlenmişlerdi ve zalim Veganların fetih arzularına karşı onu koruyorlardı. Vega güçlerinin Goldrake'i mahvetmek için gönderdiği canavarlar ve nemli bir yaz gecesine özgü sivrisinekler kadar tehlikeli görünen saldırgan mini disklerden oluşan filo

hâlâ gözlerimin önündedir. O günden sonra tam iki yıl boyunca her gün renkli Actarus serüvenleri karşısında hipnotize olmuş gibi oturdum. Onun repliklerini “*Kutsal Babamız*” duasından daha iyi hatırlarım ve hâlâ “Uzay Kargısı” diye bağırabilmeyi hayal ederim. Ruhsal bir rahatsızlığım olduğunu düşünüyorsanız bunu kabul ederim. Altmışlı yılların sonuyla yetmişli yılların başında doğmuş tüm erkek kuşağı “Vegan” kelimesini duyduğu anda sırtından yükselen ürperiyi hissederek. Bu tanımı bir beslenme tarzına uyarlamak fazlasıyla acayip olmuştur diye düşünürüm. Zaten en azından benim için vegan beslenme tarzının kendi ve ilk buluşma akşamı fazlasıyla acayipti. En sevdiğim yemeklerin hepsi vegan kültürüne taban tabana zıttı. Hayatıma giriş tarihlerine göre en sevdiğim gastronomik alışkanlıklarımı size ezbere sayabilirim: Yuvada süt, ilkokulda çikolatalı rulo kek, ortaokulda domatessiz salamlı pizza, lisede cheeseburger, üniversitede kremalı çörek, ardından daima tiramisu, parmesanlı patlıcan, *spagetti carbonara*, kalamar kızartması, ıstakoz, patates püresi, profiterol, taze peynirle ev ekmeği ve elbette spor salonunun karşısındaki büfeden aldığımız pirinçli *suppliler* ile ninemin eşi benzeri olmayan köfteleri. Bu satırları okurken ağzınız sulandıysa hissettiğim huzursuzluğu çok iyi anlamış olmalısınız.

Vegan bir kadına âşık olmuştum!

İkinci Buluşma

Bir yazar olarak deneyimimin tümünü şevkle arzula­dığım ikinci buluşma için sevimli mesajlar yazmak­ta kullandım. Komik ve şeytansı güneydin ünlemleri, romantik iyi geceler notları, özgün hayvancık suratla­rıyla işe giriştim. Sonunda telefon sapıklığımı ilan et­mesine ramak kala Claudia pes etti ve yeni bir akşam yemeği davetini kabul etti. Temkinli davranmak ve gerektiğinde Eva Kant gibi kaçabilmek için kendi kü­çük aracıyla geldi. Ona şefin vegan menü konusunda garanti verdiği küçük restoranın adresini yazdım. Sa­dece iki konuda yalan söyledim. Bu restoranın değil evimin adresiydi. Şef ise bendim. Bunu fark ettiğinde çoktan kapının önüne park etmişti. Vazgeçmek için kesinlikle çok geçti. Tuzağa düşmüştü.

En küçük ayrıntıyı bile atlamamıştım. Her türlü hayvansal besini dolaplarımdan ve buzdolabımdan temizlemiştim. CSI ekibi gelse, luminol ile bile en ufak bir iz bulamazdı. İyice güvende olmak için yasak be­sinleri gizlememiş, arkadaşlarıma armağan etmiştim.

Risk almak istemiyordum. Tek kaçamağım bir arkadaşımın çok değerli hediyesi olan beş kiloluk Nutella kavanozuydu ve bunu devasa kütüphanemde bir sıra kitabın arkasına gizlemiştim. Bulunması mümkün değildi.

Ama tüm çabamı gastronomi ile sınırlamadım. Evi mi de bilgece ve özenle süslemek için küçük numaralar yaptım: Kültürlü ama romantik görünmek için başucuma Ammaniti'nin bir romanını koydum, modern ve gündemden haberdar görünmek için televizyonun yanına *Breaking Bad* kutusu bıraktım, çevreci ve meraklı görünmek için de masaya "Focus" dergisinin son sayısını yerleştirdim. Otomobil dergilerim *Quattroruote* ve Amerikan yayını *Playboy* arşivimi otoparka indirip park ettim. Onların yerine –bir zamanları anımsatsın diye– ikinci el *Snoopy* çizgi romanları ve eski *Quindici* ansiklopedisini koydum –babaannemin onları bana armağan edişine ilişkin ve elbette uydurma olan bir de anekdot hazırladım–.

Menü dikkatle oluşturuldu ve profesyonel aşçılar olan komşularımın bir günlük çabalarıyla hazırlandı. Lezzetli ama hafif (Akşamın olası ikinci yarısında üzerime ağırlık çöksün istemiyordum.) olan menü benim yemek konusundaki yeteneklerimi ortaya koymalıydı. Düğünlerde ve önemli etkinliklerde olduğu gibi menüyü bir kâğıda bile bastırmıştım.

MENÜ

Giriş

Kızarmış *bruschetta* üzerinde misket limonu ile
aromalandırılmış mantar.

Kuşkonmazlı milföy sepetleri
Avokado püresi ve Pantelleria kaparisi

Başlangıç

Havuç ve cevizli kabak çorbası
Naneli ve domatesli risotto

Ana Yemek

Körili soya lokmaları ve yanında basmati pilavı
Fırında patates tofu ve sebze böreğiyle ıspanak lokmaları

Tatlı

Nane ve çikolata sosunda meyve salatası.

Kaşarlanmış bir omnivor bile bu leziz listeyi okuyunca ağzının sulandığını hissedirdi. Buna bir de mumlar ve abajurla bilgece aydınlatılmış bir ortam, Buckingham Sarayı gibi kurulmuş bir sofraya, yumuşak bir müzik ekleyin; müzik olarak *Claudia'nın yeni*

yetmelik yılları olan doksanlı yılları seçerek retro bir hava yaratmıştım. Yani hiçbir şeyi şansa bırakmamıştım. En azından ben öyle sanıyordum.

Birkaç son dokunuş için on beş dakikaya ihtiyacım olduğunu söyleyerek Claudia'ya menüyü gösterdiğimde Watergate skandalının soruşturma komisyonunun bile aklına gelmeyecek soruları sıralamaya başladı:

“Minik *bruschettalar* için ekşi mayalı ekmek mi kullandın?”

“Mantarların kompleks karbonhidratlar, özellikle de *kitin* içerdiğini ve bunun da sindirim sistemini ağırlaştırdığını biliyor muydun?”

“Kullandığın kuşkonmazlar organik mi? Ya avokado?”

“Kabak çorbasını ne kadar pişirdin? 100 derecenin üzerine çıktıktan sadece bir dakika sonra B ve C vitaminlerinin değeri yarıya iner.”

“Basmati pirinci tam pirinç mi?”

“Tofunun soyadan yapıldığını biliyor muydun? Ana yemekte iki kez soya kullanmışsın. Ve soyanın pek çok yan etkisi vardır, abartmamak gerekir.”

“Çikolatanın kakao oranı ne? En azından yüzde seksen mi?”

“Meyve salatasında tesadüfen kavun ve karpuz var mı? Çünkü bu ikisi öteki meyvelerden ve karbonhid-

ratlardan ayrı olarak yenmelidir.”

İnsanlık tarihinin en okkalı “S...tir”ini savurmak üzereydim ki özenli hazırlığımı boşa çıkarmamak adına kendimi savunmaya çalıştım. Sorun şuydu ki, bu solların bir kısmını nasıl yanıtlayacağımı bilmiyordum, bir kısmına ise yanıt *vermem mümkün değildi* çünkü ne vegan aşçı havamı sonsuza dek yitirmek ne de Claudia’ya uzattığım elimi geri çekmek istiyordum. Toparlandım ve eski ama işe yarar bir söylemi dile getirdim: “Önemli olan niyettir.” Nihayetinde elimden geleni yapmıştım, bu akşam yemeği, mükemmelen organik ve sağlıklı değilse de kayda değer bir çabanın ürünüydü. Mezeler yenirken babaannemle ilgili anekdotu ortaya sürdüm, giriş yemeğinde “pek yakında veganlığı deneme” sürecine geçeceğimi müjdeledim, tatlıyı tadarken, umursamazmışım gibi elini okşadım ve o elini çekmedi. Zafere bir adım kalmıştı. Sonra sordum:

“Kahve ister misin?”

Bilmenizi isterim ki artık kahvenin pek çok yan etkisini ezbere sayabilirim: Bulanık görüş, boğazda kuruluk, bulantı, ülser, taşikardi, huzursuzluk, uykusuzluk, ishal, baş dönmesi ve başka benzeri şeyler.

Bu nedenle Claudia kahve içmiyordu. Ben de hemen kahve karşıtı insanlar partisine kayıt oluverdim.

“Ben de pek içmem, olsa olsa gün içinde bir cappuccino.”

Demez olsaydım.

“Sıcak sütle karıştırılan kahve ölümcüldür. Kahvenin tannik asiti, ısıyla sütün kazeini ile birleşir ve kazein taneni oluşturur, bu da sindirimi fevkalade zorlaştırır.”

Kapsül kahve yapacağımı öğrendiği anda yaşadığı dramatik şokla, kazandığım tüm puanları bir fincan tanenli asit içinde erittiğimi anlamışsınızdır.

Claudia onun yerine arındırıcı bir bitki çayı önerdi.

“Hangi seçenekler var elinde?”

“Pek çok çeşit var, çünkü bitki çayı benim baş tutkumdur.”

Artık Yahuda’nın doğallığıyla yalan söyler olmuş-tum.

Çaresizce dolabımı eşeliyor, kimbilir ne zamandan kalmış bir poşet arıyordum. Bir yerlerde bitki çayım olmalıydı. Claudia aramama yardımcı olmak için alt çekmecelerden birini açtı. Sanki mumyalanmış cesetle yüz yüze gelmişçesine dehşet içinde bir adım geri attı.

Suçlayarak “Bu da nedir?” diye gürledi.

Söz konusu nesneyi incelemek için eğildim. Ortaçağdan kalmış gibi görünen bu tahta ve madenî alet jambonu sıkıştırıp kolayca kesmeye yarıyordu. Jambonu yok etmeyi akıl etmiştim ama böylesine yararlı bir aleti atamazdım.

Cılız bir sesle “Hediye gelmişti,” diyebildim.

“Bazı hediyelerden kurtulma cesaretini göstermek gerekir,” dedi.

Ve aile içinde kutlanan sayısız Noel yemeğimin sadık dostuna veda ettim.

Neyse ki yemek sona ermişti. Divanda oturup çene çalma zamanı gelmişti ama Claudia tuzağa düşmekten çekindiği için sürekli dolaşüyor ve kitaplığını karıştırıyordu.

“Bir insan hakkında her şeyi sahip olduğu kitaplara bakarak anlayabilirsin,” dedi.

Bunu çok iyi biliyordum. Bu nedenle edebî hazinem konusunda yaptığım düzenlemeyi söylemiştim size.

“Banana Yoshimoto’yu sever misin?”

“Hiç okumadım.”

“Burada bir tane *Kitchen* var.”

Haberim bile yoktu, unuttuğum ve karıştıramadan tozlanmaya bıraktığım pek çok kitaptan biriydi.

Claudia onu çekip çıkarttı.

“En sevdiğim kitap olduğunu biliyor musun?”

Bilmiyordum, yoksa *Zecchino d’Oro*² nakaratından daha iyi ezberlemiş olurdum.

² 1959 yılından beri Rai televizyonunca yayınlanan çocuk şarkı yarışması. (ç.n.)

Tam onu yerine yerleştirecekken bir şey dikkatini çekti. Bir iki kitabı daha çekti ve beceriksizce saklanmış Nutella kavanozuyla burun buruna geldi. Haaaaayınır!

Claudia sanki Deccal'i görmüş, daha doğrusu sanki Deccal benmişim gibi dönüp baktı. Bakışlarımı suçluluk içinde yere indirdim. Kaybetmiştim. Gerçek erkekler yenilgiyi kabul edenlerdir. Ama ben gerçek bir erkek değildim, sadece sahte vegan olmaya gayret eden şapşalın tekiydim. *Game Over.*

Son Kumsal

Nutella felaketine rağmen Claudia birkaç hafta sonra üçüncü buluşma önerimi kabul etti; belki de her şeye rağmen benden hoşlanıyordu. İtiraf etmeliyim ki bu buluşma için bazı arkadaşlarımla ve şansın aracılık etmesi gerekmişti.

Bir filmin galasında buluştuk ve ardından yenen yemekte yan yana oturabildik. Bütün bir akşam boyunca ısrarla bana bir şans daha tanımasını istedim, büyük olasılıkla bıkıp usandığı için kabul etti. Belki de doğrudan hücum etmemi engellemek için kurnaz vegan rakibim kendi sahasında oynamak istedi ve beni Monteverde Vecchio'da bulunan minik organik evine davet etti.

Bu sefer gayet hazırlıklıydım, *yeşil* evrenle ilgili her türlü yararlı bilginin üzerinden geçmiştım, hattâ onların tartışmasız kutsal kitabı olan ve insanın okuduktan sonra her türlü yemek yeme hevesini yitirip intihar etmeyi düşündüğü *Çin Mucizesi* adlı kitabı da hatmetmiştım. Neredeyse Lisa Simpson'dan daha çok

şey biliyordum ve basit bir akşam yemeğinin karmaşık sınavıyla yüzleşmeye hazırdım. Daha da ekolojik olmak için Monteverde'ye otobüsle gittim ve bunu da hemen dile getirdim.

“Biliyor musun, Roma’da toplu taşımayı küçümşüyoruz. Oysa bir dakikada geliverdim, çok yakınız. Herkes bunları kullanmalı,” dedim ukala Pinokyo edamla.

Çevreci havalarla böbürlenmem umduğum sonucu yaratmadı. Claudia hiç tanımadığım malzemelerle akşam yemeğini pişirmeye girişmişti ve pek havasında değildi. Meğer birini yemek pişirirken görmek ve bari bir soğan, bir fesleğen olsun, tanıdığın hiçbir malzemeyi görmemek çok tuhafmış. Lavaboyu da kucaklayan musalla taşı misali mermerde kimliği belirlenemeyen bazı yiyecekler sıralanmıştı. Patatese benzeyen birini işaret ettim.

“Bu nedir?”

“Tatlı patates,”

“Ah, evet patatese benziyor ama bunun rengi pembe.”

“Bu patates değil, tatlı patates.”

“Tatlı patates mi?”

“Aynen. Tatlı patates.”

“Ha tamam... Yani patatesin bir akrabası.”

“Bu da yumru köktür ama özellikleri klasik pata-

testen çok üstündür.”

“Zaten patatesi ben de pek sevmem.”

“Tatlı patates, flavonoid ve antioksidan bakımından çok daha zengindir.”

Hiçbir şey anlamadan onayladım.

Mike Bongiorno’nun televizyon halleri gibi “Flavonoidlerin ve antioksidanların ne olduğunu biliyor musun?” diye sordu.

Ezilip büzüldüm.

“Biliyordum ama şu anda aklıma gelmiyor.”

“Antioksidan pigmentlerdir.”

“Doğru ya.”

Başka soru sormaktan kaçındım. İklim koşulları, müziğin ölmesine yol açan korsan işler ve sporun sağlık için önemi gibi genel konularda yorumlarda bulunmakla yetindim. En azından sofraya oturana kadar başka engelle karşılaşmadım. Yiyecekler açık büfe gibi sofraya dizildiğinden, başlangıç ve ana yemek gibi kavramlara yer yoktu. Birbirlerinden ayırt edilemiyorlardı da. Yenebileceklerini o anda idrak ettiğim gül ve sardunya gibi çiçeklerin eşliğinde bebek mamasına benzeyen renkli bulamaçlardı bunlar. Claudia her birinden bol kepçe ikram etti bana. Tabağım her tüpü fazlasıyla sıkıca ressamın paletine benzemişti. Trampleden atlamadan yaptığım gibi derin bir soluk aldım ve turuncu renkliden başladım. Tat alma

papillalarım şaşkınlıkla felç oldular. Şimdiye dek hiç bilmediğim bir tattı bu. İki sıfatla tanımlamam gerekse ilk aklıma gelenler “tatsız” ve “iğrenç” olurdu. Gene de otuz iki dişimi göstererek gülümsedim.

“Harika. Mmmm. Gerçekten.”

Kaşık kaşık zümrüt yeşilinden, açık deniz lacivertinden ve yanık Siena toprağından yemekte olan Claudia gülümsedi. Bu son renk biz insanoğlu için en yenilebilir olandı. Az sonra bunun paprika ve tahinli humus olduğunu keşfettim. Pürelere eşlik etsin diye kızarmış ekmekten medet umdum. Daha doğrusu, yüzeysel bir bakışla kızarmış ekmeğe *benzeyen* şeyden. Aslında karabuğday ekmeğı dilimleriydi; adında buğday olsa da, herkesin sevmeyeceğı “kendine has” bir tadı olan kabuklu bir yemişin kara unuydu. Karabuğdaylı Valtellina eriştelelerini lezzetli bulurum çünkü patates, kuru fasulye ve bol peynirle sunulur. Onun dışında arayacağım bir lezzet değildir.

Gene de bir an bile pes etmedim. Yemeğimi bitirdiğim gibi tabağımyı da sıyırdım. Üstüne üstlük tatlı var mı diye sormaya bile cüret ettim. Ne yazık ki vardı. Yulaf kepeğı, *maca tozu* ve meyveden oluşan tatlı, tutkal kıvamındaydı yani kaşığı tabaktan kopartmanın olanağı yoktu. Kokusu da çocukken kokladığımız kola benziyordu.

Parke taşları üzerinde kırk iki kilometre koşuktan sonra şeridi yararak hedefe ulaşan bir maratoncu mi-

sali, muzaffer bir edayla kalktım sofradan. En önemli sınavdan geçmiştim. Pıhtılaşp ağız boşluğuma yapışmasın diye ve bu gastronomik performansımı aklayabilmek için tuvalete gitme izni istedim. Akşamın ikinci faslına hazırdım ve bu konuda çok umutluydum.

Nitekim on beş dakika sonra öpüştük. Haftalardır hayalini kurduğum gibi uzun ve gerçek bir öpüşmeydi bu. Tam ön hazırlıklara geçmek üzereyken Claudia beni sahiden sıradışı bir soruyla şaşırttı:

“Kan testin var mı?”

“Pardon?”

“Yeni bir kan testin var mı? Görmek isterim.”

Bu alışılmadık soruyla tüm heyecanım söndü, un ufak oldu.

“Yani HIV testi mi istiyorsun? Birkaç ay önce yaptırmıştım ve negatifti.”

“O da tabii. Bir de A, B, C hepatit önemli. Ayrıca sitomegalovirüs, frengi ve mononukleosis testleri.”

“Ah, her şey yani. Bilmiyorum. Ama önlem için şey de kullanabiliriz...”

Coşkuyla yeni aldığım prezervatifleri çıkartıp gösterdim.

“Antialerjik olanlardan aldım,” diye vurguladım gururla.

“Bunun yeterince koruyucu olmadığını söyleme-

me gerek yok herhalde..." dedi kararlı bir şekilde.

"Yeterince değil... Ne yapalım o halde?"

"Test sonuçlarını görene kadar hiçbir şey yapmayalım."

"O halde... Yarın yaptırırım."

"Gitmişken, lökositlerini, bilirubinini, kolesterolünü ve geri kalanı da ölçtür bari. Düzeylerini öğrenmen iyi olur."

Akşam böyle sona erdi.

Gece otobüsüyle eve döndüm ve apartmanımın altındaki kebapçıdan döner kebab alıp tanrıların nektarımıymış gibi tadını çıkarttım.

Ertesi sabah ünlü bir laboratuvarında ilk sırada ben vardım. Test sonuçlarını iki saatte alabilmek için acil seçeneğini seçtim. Öğleden sonra kan karnemdeki tüm negatifleri gösterebilmek için Claudia'nın evine koştum. En sevdiğim vegan kadın test sonuçlarını profesyonel bir havayla inceledi ve kolesterol maddesine gelince durdu.

"Kolesterolün biraz yüksekçe."

"Yani?"

"Yani yarından itibaren sana uygun bir diyet hazırlayacağım."

Hemen kabul ettim. O anda onu bir kez daha öpebilmek uğruna her şeyi, oruç tutmayı bile kabul ede-

bilirdim.

Ve onu öptüm. Mahremiyet kuralları gereğince size anlatmayacağım tüm geri kalanı da yaşadık. Başarmıştım, Vega gezegenine inmiştim. Bunun sadece başlangıç olduğunu düşünmüştüm ve gerçekten de öyle olmuştu: Sonun başlangıcı.

Vegan Dostu

Lev Tolstoy ile Pamela Anderson'un ortak noktası nedir?

Ya Mike Tyson ile Albert Einstein'in?

Prince ile Margherita Hack'in?

Terence Hill ile Gandi'nin?

Sokrates ile Pooh grubundan Red Canzian'ın?

En azından hayatlarının bir bölümünde hepsi vegan beslendi.

Onlara Leonardo da Vinci, Paul McCartney, Tobey Maguire, Pitagoras (şu ünlü teoremi bulan), Carl Lewis, Voltaire, Martina Navrálitová, Bryan Adams, Alanis Morissette, Sinead O'Connor, Bee Gees'den Robin Gibb, George Bernard Shaw, Ben Stiller, Fiona Apple, Natalie Portman, Epikuros, Linda Blair (bu belliydi) Wagner, Bill Clinton, Platon, Moby, daha önce söylediğim gibi Brad Pitt, Hipokrat, Venüs ve Serena Williams gibi isimler de eklenebilirdi. Ve sonuncu ama asla son olmayacak şekilde dünyadaki tüm ve-

ganların bayrağını taşıyan Lisa Simpson. Yetenekler, şampiyonlar ve ezici çoğunlukla müzisyenler ve şarkıcılar vegandı. Elbette bilinen tarikatlar da sağlıklı besleniyorlardı. Bu adlara ülkemizin vejetaryenlerini de ekleyeyim ve Battiato, Morandi ve Celentano diyeyim. Hepsi çok zekiler, uzun ömürlüler ve şahane bir fiziğe sahipler. Bu tesadüf olabilir miydi?

Claudia'ya göre hayır. Şunu mantra gibi yinelediği tek gün geçmiyordu:

“Yaşlandığımda yanımda şişko, bunak ve yürüteçli bir emekli istemiyorum, bisiklete binen, at süren, genç ve etkin bir Terence Hill istiyorum.”

Huzurla Bud Spencer gibi yaşlanmayı, nihayet dinlenebilmeyi, koltuğuma oturup üçüncü mevsimimi beklerken aldığım kitapları okumayı bekleyen ben, şimdi önümde beliren yoga derslerini, koşu bantlarını, katı meyve sıkacağından çıkmış meyve sularını ve cevizleri görmeye başlamıştım. Claudia'nın sağlıkla ilgili düşüncelerinin sonuçları tıbben ortadaydı, bunu yadsıyacak halim yoktu. Kesinlikle haklıydı. Aslen Umberto Veronesi'ye ait olan kuramına göre düzgün beslenme, sportif ve sağlıklı yaşam, hayatı uzatmakla kalmıyor, yaşlılığın kalitesini de yükseltiyordu. Sorun şuydu ki bu kuramlarla ucuz felsefenin mayınlı topraklarına giriyorduk. Pratikte beni “Bugün bir yumurta mı yeğdir yoksa yarın bir tavuk mu?” şeklindeki ezeli sorunun çağdaş haliyle karşı karşıya bırakıyor-

lardı: “Bugün domuz pastırmalı spagetti mi yeğdir, yarın sağlıklı bir yaşlılık mı?” Hele Roma’da yaşıyorsan ve lokantalar her adımımda kızartma ve sarımsak kokularıyla Odysseus’un Sirenleri gibi seni kendilerine çekiyorsa bu soruyu yanıtlamak çok zordu.

Bir de şu vardı ki onlara inanmayı seçmem bir iman işiydi. Olur da günün birinde bir tümör, gut, zatürre, damar sertliği ya da Parkinson ile karşılaşsam asla başıma gelen hastalık için değil, kaçırdığım barbeküler için ağlayacaktım.

Öte yandan bunca büyük insan bunu tavsiye ettiyse ve bu tür beslenmede ısrar ediyorsa, bir nedeni olmalıydı.

Örneğin, tüm zamanların en büyük dehası olan Leonardo da Vinci şöyle yazıyordu:

Eğer gerçekten kendini tanımladığın gibi hayvanların kralıysan, neden damağını şenlendirmek için onların yavrularını yiyorsun, hangi sevgi yüzünden bedenini tüm hayvanların mezarına dönüştürüyorsun? Doğa senin karnını doyurmak için her türlü basit besini emrine sunuyor. Eğer bu basit besinlerle tatmin olmuyorsan, onları birbirleriyle harmanlayarak sonsuz sayıda yemek hazırlayabilirsin.

Ve sonra:

İnsanoğlunun yemek için can almayacağı günler gelecektir ve o zaman tek bir hayvanın katli büyük bir suç sayılacaktır.

Dâhi Leonardo konuyu tıbbî değil sadece ahlakî bakımından ele alıyordu ama mesajı gayet güçlü ve açıktı. Öyle samimi bir hayvanseverdi ki Giorgio Vasari'nin *Sanatçıların Hayat Hikâyeleri* adlı kitabında anlattığı üzere kafesteki kuşları satın alıyor ve özgürlüklerine kavuşturuyordu. Nitekim Da Vinci şu satırlarında gastronomiyi felsefe ve siyasetle de birleştirecek kadar ileri gidiyordu.

Efendim Ludovico tarafından soframa getirilen her şey beni rahatsız ediyor. Her tabak canavarca hazırlanmış bir kargaşa. Her şey fazlasıyla bol. Barbarlar böyle yerlerdi. Benim soylu brokolilerimi küçümserken ve sofrasında güzel bir havuç eşliğindeki eriklerime yer vermezken onu nasıl ikna edebilirdim? Çünkü onun ağzına kadar et ve kemikle dolu olan ve birbiri ardına dizilen altın yaldızlı on iki tenceresi karşısında bir dal brokoli daha güzeldir, bir havuç daha onurludur; kuru bir erikte daha fazla sadelik, yeşil fasulyelerde daha fazla besin vardır. Onu buna ikna etmek için ne yapabilirim? Beyimin keşfetmesi gereken sadeliktir. Ve sadece onun değil, tüm ülkenin.

Bir dakika. Hemen belirtmeliyim: Leonardo da Vinci ve sevgilim Claudia'ya olan tüm hayranlığıma karşın vegan olmadım. Henüz olmadım. Büfelerin vitrinlerinde dönerek kızaran tavuklar ve manda sütünden yapılmış mozzarella peynirleri yüreğimin atışını hâlâ hızlandırıyor ama gene de beslenmemde büyük değişiklikler yaptım. Haftada yediğim on dört öğünden en azından on ikisi vegan ama lokantalarda kendime ödül olarak kümes ya da deniz hayvanları yeme izni veriyorum. Memeli hayvanların etlerini ve şarküteri ürünlerini kesinlikle terk ettim. Kırmızı etin zehirli yapısıyla ilgili Dünya Sağlık Örgütü bile uyarıda bulunduktan sonra onu tüketmeye devam etmek hiçbir mantığa sığmaz. Kabul etmeliyim ki benim durumumda kararım, en azından başlangıçta ahlakî davranmaktan öte sağlıklı olmaktı. Ve arada sırada domuz etini, av etlerini ve salamları özlediğimi kabul etmeliyim, şnitzel ve kızarmış bonfile de aklımdan çıkmadı ama onları güzel bir anı olarak saklıyorum. Kırmızı et yemeden de gayet iyi yaşıyor. Kabul edilebilir sosyalleşme düzeyini koruyan yarı vejetaryenim diyelim. Arkadaşının evine gittiğinde karidesli ve kremalı risotto karşısında onu canilikle suçlayanlardan değilim. Ne yazık ki bunu yapan biriyle evliyim. Hem de nasıl yapan! Arkadaşlarımız onu iyi tanıyorlar ve bizi davet ettiklerinde basit ve bitki temelli yemekler hazırlıyorlar. Sorun, bizi iyi tanımayanların

evine ya da bir etkinliğe gittiğimizde yaşıyor. Claudia orada elinden geleni yapıyor ve örneğin utanmadan Padova bölgesine özgü ton balıklı dana yemeği pişirerek bir tabak yemek için iki canlıyı birden katleden, üstelik bunun sosuna yumurta eklemeye cüret eden şefin kendini suçlu hissetmesini ve utançtan yerin dibine girmesini sağlıyor. En az vegan olan yemek, müebbet hapisle cezalandırılacak bir gastronomi suçu sayılıyor. Şunu bilmenizi isterim ki ben kimseyi parmesanlı patlıcan yemeye mecbur etmezken, Claudia herkese hayvanî can taşıyan yemekleri yemeyi yasaklıyor. Bu konudaki aykırı düşüncesini sergilemekle yetinmiyor ve tam ve gerçek bir vegan teröriste dönüşüyor. Sokakta elinde peynirli ve sucuklu tost yiyen bir arkadaşına rastladığında tost elinden kapıldığı gibi çöpe atıyor ve böylece arkadaşının hayatını kurtardığına inanıyor.

Bu yıllar içinde veganların misyonlarının haklı, paylaşılabılır, toplumsal ve ekonomik olarak kazançlı olduğunu anladım. Mükemmel olmayan ise bunu yayma konusundaki tavırları. Hiç kimsenin beslenme tarzını şiddetle ve bir anda değiştiremezsiniz. Veganlığın amaçları ve vegan beslenmenin sağlık üzerindeki etkisi yayılırsa, devrim kendiliğinden gerçekleşecektir. Hiç kimse hayat koşullarını kötüleştirmeyi istemez ve unutmayalım ki özellikle de İtalya'da ekonomi ve gündelik yaşantımız hep yemek

evresinde döner. Halkın bu köklü tutkusu belki de futbola kafa tutabilecek tek tutkudur. Ortalama bir İtalyan’a jambonu, sütü, parmesan peynirini beslenmesinden çıkartmasını söyleyin, konu o anda kendiliğinden kapanacaktır. Ona tüketimlerini sınırlamayı söylerseniz, belki yapmayı deneyecektir. Sonuçta her Şey miktar işidir. Ayda bir kez tiramis yemek kimseyi ldrmemiştir. Her neyse, hayatımın o döneminde benim sorunum elbette İtalyanların gastronomik seçimi değil, önünde durduğum yol ayrımıydı. Sanki kişisel *Sliding Doors* filmimdi. Bir yanda yiyegeldiğim dostlarım, öte yanda hiç de güvenilir olmayan egzotik isimli yeni dostlar... Tofu, seitan ve temp. Japon işi çizgi filmin kötü karakterleri gibi geliyordu kulağa ve daha da saldırganlardı. Buzdolabına bir kere kuruldular mı yıllar boyunca orada yayılırlar ve tüm tencereleri işgal ederlerdi. Hayatıma Claudia ile devam etmek istiyorsam onun evreninin kurallarını kabul etmek zorundaydım. Ya da ona kabul edilebilir bir anlaşma sunmalıydım.

Yeni Hayat

Bir ay sürekli görüştükten sonra, dn olma-
yan yola girmeden önce Claudia'ya Monteverde'deki
evini bırakıp benimle yaşamasını nerdim. Olasılıkla
aceleci, kesinlikle tehlikeli bir davranıştı. Onun he-
yecanlı evet yanıtıyla *Space 1999* filminde dünyanın
yörüngesinden kurtulup evrende babo dolaşan Ay
gibi hissettm kendimi. Ama çok zaman geçmeden
bu rotanın da rastlantısal olmadığını anladım. Vega
gezegenine doğru yol alıyorduk. Üstelik bu kez beni
koruyacak Goldrake de yoktu.

te o yanıt benim hayatımı sonsuza dek değtirdi.
Ve evimi.

Claudia siklonu; dolaplarma, ekmecelerime, b-
felerime Nazi ordusu gibi dalarak temizliğe griti.
Çevreye saygılı olduğunu düşündüğüm evimde onun
bulup çıkarttığı iğrençlikler şunlardı:

YÜN KAZAKLAR

“Bu berbat kazak için kaç koyun gerektiğini ve onların nasıl acı çektiğini biliyor musun? Bundan sonra sadece pamuklu ve keten giyeceksin.”

DERİ AYAKKABILAR

“Sen derinin sadece sığırlardan değil, aynı zamanda koyunlardan, keçilerden, domuzlardan, atlardan, balıklardan ve nadiren kangurulardan, geyiklerden ve devekuşlarından elde edildiğini bilmiyor musun?”

PARKE

“Sen zehirli olmayan ve organizmamıza zararlı bir madde salmayan parkeler de olduğunu biliyor musun?”

HAVLULAR

“Sen duştan sonra kurulanmanın yanlış olduğunu bilmiyor musun? Hücrelerin nefes almasına ve suyun kendiliğinden buharlaşmasına izin vermelisin.”

BANYO KÖPÜĞÜ VE ŞAMPUAN

“Klasik banyo köpüklerinin ve şampuanların gereksiz olduğunu ve tam tersi etki yarattığını bilmiyor musun? Derinin salgıladığı sebum onu korumaya yarar. Bunların yerine yeşil kil kullanabilirsin.”

BEYAZ ÇİKOLATA

“Bunun kakao yağı, şeker ve süt ürünlerinden elde edilen bir kalori bombası olduğunu bilmiyor musun?”

ŞÖMİNE

“Kapalı yerde ateş yakmanın akciğerleri zehirleyen gaz çıkarttığını bilmiyor musun?”

DETERJANLAR

“Bunların öz yağlar ve limon ile evde yapılabileceğini bilmiyor musun?”

Wi-Fi

“Wi-Fi dalgalarının beyne zarar verdiğinin kanıtlandığını bilmiyor musun? Kullanmadığın zaman kapatalım.”

“Peki aşkım ama on dairede daha bu dalgaların yayıldığı bir apartmanda oturuyoruz.”

“Şimdi gidip öteki komşularla da konuşacağım.”

MİKRODALGA FIRIN

“Sen bunun kanserojen olduğunu bilmiyor musun? Bunu dolap ya da belki küçük bir kitaplık olarak kullanabiliriz.”

TENCERELER

“Sen bilmiyor musun ki...”

“... bırak bulayım. Zehirsiz çok ama çok pahalı ama sağlığa iyi gelen tencereler vardır.”

KAZ TÜYÜ CEKETLER

“Sen kazların?”

“Biliyorum. Özür dilerim atıyorum. Bağışla beni. Dünyanın tüm kazlarından özür diliyorum.”

Anlayacağınız üzere bu bir geçiş dönemi olmadı. Sadece beslenmemi değil, tüm alışkanlıklarımı değiştirmem gerekti. Trajik biçimde çöp ayıştırmaktan da bihaber olduğumu keşfettim ve bu işin *oldukça* farklı olduğunu anladım. Cam şişeler yıkanıyor ve etiketleri çıkartılıyordu, kağıtlar daha fazla renkli boya içeren gazete ve dergilerden ayrı tutuluyordu, bitmiş piller onlara ait kutulara atılıyordu, tarihi geçmiş ilaçlar ve ampuller de ayıştırılıyordu. Akşam yemeğinden sonra sofrayı toplamak oldukça zorlaşmıştı ama olsun, bize evrenin en çevreci evi yarışmasında altın madalyayı kazandırılıyordu. Aslında çevreci izcilerin oymak başı ile yaşıyordum; çevreye ve doğaya öylesine saygılıydı ki kan emici pis bir sivrisineği bile öldürmeye karşıydı. Böyle olunca evdeki sinek öldürücü spreylere, karınca savar tozlara, terasta mangallara, domuz çe-

virmeye, dilim pizzalara ve aspirinlere veda etmeliydim. Claudia'nın girişimleri benim hayatımda C.Ö. ve C.S. gibi bir oluşum yarattı. Claudia'nın gündelik hayatımda yarattığı devrimin yanında, İsa'nın insanlık tarihinde yarattığı değişimlerin sözü bile edilmezdi.

İşin komiği Claudia Floransalıydı, malum dilimizde kanlı biftek yerine Floransalı terimini kullanırız. Nitekim annesi şahane et yemekleri pişirir ama bana ancak kızı yokken ya da güvenlik şeridinin ötesindeyken ikram ederdi. Bu bizim küçük ve leziz sırrımızdı.

İlk günler pek dramatik geçti. Claudia'nın çok sayıda ayakkabısı, çantası, giysisi vardı. Elbette tümü çevreci ürünlerle yapılmıştı. Ama en büyük dehşeti mutfağıma yerleşen küçük elektrikli ev aletleri karşısında yaşadım. Benim sadece muzlu süt yaptığım bir blenderim ve televizyon karşısında geçirdiğim sayısız öğleden sonramın dostu tost makinem vardı. Bunlara patlangaç (evde mısır patlatmak için), kurutucu (meyve ve sebzeleri kurutmak için), taşınabilir değirmen (tam un öğütebilmek için), katı meyve sıkacağı (leziz meyve sebze suları elde etmek için), meyve sıkacaklı termos (yanında taşıyabilmek için), spiral sebze doğrayıcı (sebzeleri spagettiye dönüştürmek için), yoğurt makinesi (sadece soya veya pirinç sütüyle yoğurt yapmak için), filizlendirici (tohumları filizlendirmek için), buhar makinesi (sebzeleri besin değerlerini yitirmeden pişirmek için) ve Thermomix

(her şeyi yapmak için) eklendi.

Bütün bunlara ek olarak sayısız tohum, egzotik baharat raflarıma dizildi, sayısız gizemli ot yetiştiren saksı terasına yayıldı. Tam ve gerçek bir işgaldi bu.

Taşınmasından sonra, buluşmalarımızı birlikte yaşama düzenine çevirmekte biraz aceleci davrandığımı fark ettim. Ama daha hiçbir şey görmemiştim. Bir sabah her zamankinden geç uyandım. Claudia yatakta da yoktu, mutfakta da. Onu terasta buldum. Yere diz çökmüş, bir saksının önüne eğilmiş ve neşeyle otliyordu. Doğru okudunuz. Otluyordu.

“Günaydın aşkım...” dedim ona.

“Günaydın... Sen de ister misin?” derken bana çimi gösteriyordu.

“Nedir bu?”

“Buğday çimi, serbest radikallerle savaşıyor ve savunma sistemini güçlendirir.”

“Peki neden böyle yiyorsun onu?”

“Çünkü kesersem hemen oksitlenir ve bazı özelliklerini yitirir. Doğrudan bitkiden yenmesi gerekir.”

Sevgilimin, terasımda yere çökmüş, otlayan görüntüsü bizim farklılığımızın simgesiydi. Bir insanoğlunun otlayabileceğini hiç düşünmemiştim. Ertesi sabah benim de denemem için yaptığı çağrıya uydum. İneklerden gördüğüm üzere dişlerimle otları koparmaya çalıştım ama bunları yolmanın hiç de kolay ol-

madığını anladım. Elbette marul ya da semiz otu tadı yoktu, biçilmiş çim tadı vardı yani kokusuyla tadı aynıydı. İlk ve son kez otladım. Ama Claudia yüzünden yaptığım ve insan ırkıyla bağdaşmayan tek hareket bu değildi.

Üçüncü Sorun

Şu ana dek sizden sakladığım gerçek Claudia'nın yalnız yaşamadığıydı. Dairesini otuz beş kiloluk, sarışın ve oldukça tüylü biriyle paylaşıyordu. Adı Lana idi ama ona sevgiyle *Lana la cana*³ diye sesleniyordu. Söz konusu, altı yaşında neşeli, sevgi dolu ve karnı sürekli aç sevimli bir Labrador idi. Ah... küçük bir ayrıntı: Neredeyse vejetaryendi. Ona tanınan tek etoburluk hakkı haftada birkaç gün verilen birinci kalite yabani somon idi. Claudia'nın evine ilk gidişlerimde onu görmedim çünkü Floransa'ya, müstakbel kayınvalidemle kayınpederimin yanına tatile gitmişti. Claudia benden sadece Lana'nın varlığını değil, onun bazı alışkanlıklarını da gizlemişti. Lana kıızıymış gibi yatakta onunla yatıyordu. Şimdi ise bizimle yatıyor. Daha doğrusu, ben onlarla yatıyorum. Sonuçta rahatsızca sığınan üçüncü kişi benim. Bazı akşamları yemek pişirmiyoruz, hazır şeylerle yetiniyoruz ama Lana için her akşam taze pişmiş kabaklı risotto ya da beş yıl-

³ Lana: Yün, Lana la cana: Dişi köpek yün. (ç.n.)

dızlı Kazablanka otellerinde yenebilecek nefasette sebzeli kuskus oluyor. Benden çok daha iyi beslendiği kesin; yediği her şey organik ve sevgiyle pişiriliyor. Defalarca onun yemeğini imrenen gözlerle seyrettim ve onun yerinde olmak istedim. Bir gün tasını kendi önüme çekeceğim, bunu biliyorum. Arada sırada Claudia yokken ona gizlice sosis veriyorum. Sanırım bana düşkünlüğü bu kaçamaktan kaynaklanıyor.

Ayrıca Lana'nın normal bir köpek olmadığını da söylemeliyim. Divana oturuyor, gayet dikkatli bir şekilde televizyonda film izliyor, terasın bir köşesinde yarattığımız çayırda banyosunda yıkanıyor, kız arkadaşları (parkta onlarla buluşmadığı gün yok) ve bir de özel şoförü (bendeniz) var. Yeniden dünyaya gilirsem onun yerinde olmak isterim. Hiçbir derdi yok, muhasebecisi yok, son ödeme tarihi yok, fesatlığı yok. Eve döndüğümde neşeyle havlıyor ve üzerime atlıyor. Senin dönüşünü bekleyen birinin olmasından daha tatmin edici bir şey olamaz. C.Ö. hayatımda köpeklerle yaşamamıştım, ben tam bir kediciydim, şimdi düşünüyorum ki kediye oranla çok daha fazla beklentisi olsa da köpeksiz yaşayamam. Bu sağlıklı ve neredeyse vegan yıllarımda bir an bile pişmanlık duymadığım tek tük değişimden biri oydu. Claudia, Lana, ben. Benim küçük ailem.

Fausto Ölmemeli

Sevdiğim pek çok filmden biri, belki de en güzeli –benzersiz *Shining*’den sonra– Stephen King’in kitabından uyarlanan *Misery*’dir (*Ölüm Kitabı*).

Hatırlıyor musunuz? Ruh hastası bir hemşire, roman dizisinin ana kahramanı olan *Misery*’nin öldürülmesini engellemek için en sevdiği yazarı evine hapseder. Bir film bazen çok iyi çekildiğinde kendini onun kahramanıyla özdeşleştirirsin ve onunla aynı duyguları hissedersin. Eğer çok şanslıysan bazen gerçek dünyada onunla aynı serüveni yaşarsın. Sorun şu ki, burada söz konusu olan film oldukça korkunç bir gerilim filmiydi.

Bu kısa girişten söylemek istediğim şu: Ben neredeyse hiç hastalanmam, aile hekimimin adını ve simasını bilmem, bu nedenle sıradan bir 37,2 nedir, anlamam. Bilindiği üzere erkeklerin ağrıyla başları hoş değildir, hele hastalığa alışık değillerse can sıkıcı ve seyyar bir iniltiye dönüşürler. Bu nedenle sadist cıvalı termometrem 38,4 gösterince ölüme bir adım kaldı-

ğına kanaat getirdim. Gözlerimin önünde *Messaggero* gazetesinin birinci sayfasının alt köşesindeki bir haber belirdi: “*Sınavlardan Önceki Gece* filminin yönetmeni öldü.” Adım bile yoktu. Ama haber incelendiğinde ölümümün korkunç bir enfeksiyon hastalığından, gripten, virüsün en saldırgan haliyle tezahür ettiğinde aldığı tıbbî adıyla *bronşitten olduğu* anlaşılıyordu. Aptallara lââyık bir ölümdü, hani televizyonda gösterilen saçma sapan ölümlerden birini andırıyordu. Yazı işlerindeki gazetecilerin toplantısını hayal edebiliyordum:

“Çocuklar, Fausto Brizzi bronşitten ölmüş. Ne yapalım? Manşete taşıyalım mı?”

“Yok yahu çok olur. Yarın televizyonun sabah haberlerinde analım, hattâ *Sınavlardan Önceki Gece* filminin oyuncularını davet edelim, Antonello Venditti de gözyaşlarıyla piyanoda bir parça çalsın.”

“Mükemmel! Sende Antonello’nun numarası var mı?”

RAI 1 kanalı akşam, filmimi tekrar verecekti, ölümümün yarattığı heyecan dalgasıyla akşamın en çok izlenen programı olacaktı.

Sözün kısası, divanla yatak arasında saçmalayarak dolaşıyordum, başım ağrıyordu, öksürüyordum, kitaplarımla birer birer, sevgi ve minnetle vedalaşıyordum ki setten dönen Claudia kapının eşiğinde beli-

riverdi. Tarihin tüm büyük işkencecileri gibi durumu anında kavradı.

“Ateşin var mı?”

“Evet ama az.”

“Ben hallederim,” dedi. Merhametli bir rahibeyle Hitler arası bir ses tonu vardı. Terliklerimle gecenin içine dalarak kaçmalı, anneme sığınmalıydım; o bana bir ateş düşürücü verir, dünyanın bütün anneleri gibi sıcak çorba yapardı. Bunu yapmadım. Ve korkunç bir hata işledim.

Dinlenmek hastalığın gidişatını hafifletir diye beni hemen yatağa yatırdı. Bunun bir nedeni de beni neredede bulacağını bilme arzusuydu.

İki öksürük arasında “Evde aspirinimiz var mı?” diye sordum.

“Senin bir çekmece dolusu ilacın vardı ama temizlik yaparken hepsini attım.”

“Ama insanın ateşi çıkınca işe yararlar.”

“Büyük hata! En ciddi yanlışlardan biri ateşi düşürmeye çalışmaktır. Kırkın üzerinde olsaydı ve beynine zarar verme riski olsaydı anlardım ama senin durumunda ateşi engellememenin en iyisi olduğunu düşünüyorum. Gene de...”

Di Caprio ile Winslet’in Titanik’ten kopan o parçaya tutunmaları misali ben de “Gene de” ifadesine tutundum.

“Gene de?”

“Gene de antibiyotik almanın hızlıca iyileşmene yardım edebileceğini düşünüyorum.”

Antibiyotik. Hiç yoktan iyiydi.

Ümitle sordum: “Evde var mıdır?”

“Tabii ki yok.”

Belliydi.

“Ama merak etme. Ben yaparım. Sana, sentetik ve kimyasal olandan daha üstün ve aynı etkiyi yaratan bir antibiyotik hazırlayacağım.”

Tam anlayamadığımı sandım.

“Ne mânâda ‘Ben yaparım?’”

“Mânâsı şu ki, on dakika sonra sana var olan en etkili antibiyotiği içireceğim.”

Yarasa kanadı, ısırgan otu ve bakire kanından yapılmış bir iksirin hazırlanmasından korktum. Tabii ki yanıliyordum, ilacım elbette vegan olacaktı. Onun hazırlamaya giriştiği karışımın yanında büyücü iksiri bile daha iç açıcıydı. İki ana malzemedен oluşuyordu. Malum ikili: Sarımsak ve limon. Gezegende var olan en kudretli iki antibakteriyel madde.

Sarımsak ve limonu yedi dakika hafif ateşte kaynatarak (fokur fokur değil) organizmaya giren her türlü virüsü alt etmek üzere bir karışım hazırlanır. Ne yazık ki bu karışım yan etki olarak on metreden daha

yakında bulunan kişileri öldürme etkisine sahiptir. Ev yapımı bir atom bombası.

Claudia mucizevî ilacıyla yatağa yanaştı ve benden onu içmemi istedi. Bir kaşık ya da bir bardaktan söz etmiyorum. Pis kokulu bir tencereden söz ediyorum. Beni yüreklendirmek için de şöyle dedi:

“Üç saatte bir, bir doz içeceksin. Yarın turp gibi olacaksın.”

Ya da şansım yaver giderse ölürüm diye düşündüm. Bu işkenceyi çekmektense uykuda ölmeyi yeğlerdim. Ve şöyle bir karara vardım, ilişkimizin ileriki dönemlerinde grip olursam daima çok iyiymişim gibi numara yapacaktım. Daha sonraları her türlü rahatsızlığımda, ateşim 39’a bile çıksa zayıflık göstermemek ve onun içindeki Kızıl Haç hemşiresini uyandırmamak için elimden geleni yaptım. Ama o gün olan olmuştu. Beni ele geçirmişti.

Burnumu tıkadım, feci sıvıyı yuttum. Limonlu sarımsak farklı ve ağır, ölüleri bile uyandırma gücüne sahip bir koku yayıyordu. İsa da Lazarus’u buna benzer bir karışımla diriltmiş olmalıydı. Bir mucize falan söz konusu değildi: Celile bölgesinin muhteşem limonu ve sarımsağı diriltmişti ölüyü.

Bu karışım on dakikalığına nefesimi kesti. Kendimi yastığıma bıraktım ve idam mahkûmu gibi gözlerimi tavana dikerek on dakika yattım. Nefesim sinek kaçı-

ran yeşil spiralin kokusuna benziyordu. Şimdi bir sivrisinek çıkagelse de bunu deneysel olarak kanıtlasam diye bekliyordum. Sonraki saatlerde uyukladım. Claudia yeni bir doz için uyandırdı beni. Artık tüm savaşçı ruhumu terk etmiştim. Teslim olmuş bir mahpustum: Bu işkenceyi çekmemek için İkiz Kulelere yapılan saldırıyı benim örgütlediğimi itirafa hazırdım. Etkiyi daha da ağırlaştırmak üzere ev yapımı antibiyotiğin ilk yan etkileri kendini göstermeye başladı; önce aşırı terlemeye bağlı olarak yarı tandoori tavuk, yarı haşlanmış lahana kokan bir koku ortalığı sardı. Biz-zat kendim bakteriye karşı geliştirilmiş ölümcül bir silaha dönmüştüm. Claudia elbette yanımda yatmaya yanaşmadı ama gecenin ikisinde o şahane nektardan bir doz daha içmem için ölüm meleği gibi yanımda belirdi. Artık öksürüklü bir kukla gibi yaptığı hiçbir şeye karşı koyacak halim yoktu. Bunu söylememe bile gerek yok ama o gece gerçekten eşi benzeri ve hattâ tekrarı olmayan karabasanlar gördüm. Babaannemin köftelerinden Claudia'ya kadar sevdiğim her şey canavaraya dönüşmüştü; uykumun REM aşamasında karım Pamuk Prenses'in cadısı olmuştu ve zehirli elma yerine elinde sarımsakla bana yaklaşıyordu. Ertesi sabah kendi terimde boğulmadığıma ya da leş kokusunda soluksuz kalmadığıma şaşırarak uyandım. Dü-rüst olmak adına söylemem gerekir ki ateşim kesinlikle düşmüştü ve ertesi gün öğleden sonra kendimi

iyi ve formda hissediyordum. Karışım işe yaramıştı. Claudia'nın girişiminin etkili ve işe yarar olduğunu kabul etmek zorunda kaldım. Ne yazık ki tüm banyo köpüklerine ve parfümlere karşı bedenim hâlâ dikkat çekici bir şekilde sarımsak kokusu yaymaya devam ediyordu. Hastalığımı bahane ederek üç gün daha işe gitmedim ve tedavimin yan etkisini gizlemek zorunda kaldım. Ama o günden sonra naturopati ile ilgilenmeye başladım ve pek çok bitkinin, meyvenin ve çiçeğin gerçekten tedavi edici etkisi olduğunu keşfettim. Zihnimde yankılanan tek bir soru vardı: Tanrı en güçlü virüs öldürücü olarak neden sarımsağı değil de çilek ya da karpuzu seçmemişti? Sevgili Tanrım, beni bağışla ama yaratıcı yeteneğine yakışmayacak bir seçim olmuş bu. Hani neredeyse ceza olarak bir iki gün ateşin 38,2 dereceye çıksın ve elbette hemşire olarak da Claudia yanında olsun diyesim geliyor.

Acil Servis

Boyutlar önemlidir. Bunu herkes bilir. Sadece aklınıza gelen konuda değil.

Bir leopar asla timsaha saldırmaz. Ama leopar yerinde kedi, timsah yerinde kertenkele olursa binlerce yıldan beri yerleşmiş geleneğe göre avlanmanın serbest olduğunu biliriz. Acımasız pisiler savunmasız kertenkeleleri kovalamaya bayılırlar ve kimi zaman onları didiklerler de. Bu doğal içgüdünün yanı sıra aynı zamanda boyut sorunudur.

Hepimiz dedelerimizin çiftliğinin bahçesinde ya da deniz kenarındaki evin bahçesinde bir kertenkelenin evcil kediden çaresizce kaçışını seyretmişizdir. Eğer sekiz yaşındaysan kedinin tarafını tutarsın, neşeyle gülersin, yaşın daha büyükse fazla dikkat etmezsin. Bu dünyada kertenkelenin tarafını tutan bir kişi varsa o da benim karımdır.

Bir pazar sabahıydı. Her zaman erken uyanırdık çünkü “uyku-uyanıklık ritmini güneşin ritmine senkronize etmek daima yararlıdır”. Bu nedenle iş

yemeklerinde, sinemanın saat on buçuk gösteriminde üzerime uyku çöker. Çünkü bizim evimizde izci kampı ya da askerlik gibi şafakla uyanılır. Uyandığımda Claudia genellikle yarım saatlik yogasını bitirmiş, mutfakta kahvaltı hazırlıyordur. Şahane bir görünümü vardır ve evrene gülümser. Bense Birinci Dünya Savaşı cephesindeki Shrek'e benzerim. İkimiz yan yana durduğumuzda Disney ailesinden *Güzel ve Çirkin* karakterlerini andırırız. Zengin kahvaltımız çoktan avluya kurulmuş olur. Benimki, böğürtlenle ezilmiş muz, tam çavdar gevreği ve kavrulmuş susamdan oluşur. Çavdarın at yemi olduğunu sanmam konusunu bir kenara bırakırsak bu karışım fena sayılmaz. Sorun miktardadır ve gerçekten çok azdır. Elbette diyeceksiniz, sonra çıkıp kafeye gidebilir, *cappuccino*larla sarhoş olabilir, *kruvasanları* yutabilirsin. Bunu bir kez yaptım. Akşam eve döndüğümde Claudia o malum Bayan Rottenmeier ifadesiyle beni eşikte durdurdu:

“Yoksa sen bugün mayalı mı yedin?”

Hiç kuşku uyandırmayan midemi suçlulukla inceledim ama sabahkinden farklı görünmüyordu.

Yalandan kendimden eminmişim gibi yaparak “Hayır” dedim.

“Mayalı yediğini gayet iyi biliyorum. Yalan söyleme bana.”

Sıkıştırılınca itiraf ettim ama bunu nasıl fark ettiğini asla anlayamadım. Temkinli davranmak adına da bir daha sözünden çıkmadım. En azından Claudia Roma'dayken yapmadım.

O sabah tatil günlerine özgü zengin kahvaltımızı ederken, komşunun tekiri Rodolfo bizim bahçeye atladı. Ezeli düşmanı Lana evde olmadığı için ortamın patronu gibi dolaşıyordu. Bizim varlığımızı ve kahvaltımızı görmezden geldi çünkü çok daha iştah açıcı bir şey görmüştü: Leziz bir kertenkele. Kovalamaca Claudia'nın gözlerinin önünde yaşandı. Rodolfo bir leopar çevikliğiyle zavallı sürüngenın üzerine atıldı. Wolverine'e yakışır bir pençe darbesi attı ve minik sürüngen inleyemeden yere serildi; kertenkele sesini hiçbirimiz bilmediğimizden onun iniltisini de duymadık. Sadist tekir tam son darbeyi indirecekken üçüncü bir sorun çıktı.

"Git buradan, defol kötü şey!" Claudia olduğu yerden fırladı, bir elinde bıçak bir elinde tehditkâr kereviz sapı -kahvaltısı- hayvanın üzerine atladı.

Genellikle kendisine muhabbet gösteren Claudia'nın bu atılğanlığı karşısında Rodolfo dört nala kaçtı. Hayvanların koruyucusu, yaralı sürüngene müdahale etmek için koştu. Kedinin tırnakları bisturi gibi iz bırakmıştı. Kertenkelenin karnı yarılmış, bağırsakları ya da her neyiye dışarı dökülmüştü. Boyutun önemli olduğunu anladınız mı şimdi? Rodolfo bir

timsaha aynı şeyi yapamazdı. Umarım bir gün bunu denemeye yeltenmez.

Claudia, *Grey's Anatomy* dizisine yakışır bir coşkuyla "Hâlâ yaşıyor! Çabuk su getir!" diye haykırdı.

Yorum yapmaktan özellikle kaçınarak dolu bir bardakla yanına koştum. Bu gibi durumlarda başımı öne eğerek ve yorumsuz kalmaya özen gösteririm.

Claudia parmağını bardakta ıslattı ve can çekişen kertenkelenin ağzına yaklaştırdı.

İster inanın ister inanmayın, kertenkele bunun değerini anlamış gibi göründü ve suyu içti. Sonra Claudia hasta için çaba göstermeye başladı. Sanki çok küçük bir Samsonite çantaya elbiselerini sığdırmaya çalışmış gibi bağırsaklarını karnına soktu ama bu da ne yazık ki, zavalılığın kasılmalarını engelleyemedi.

"Bir uzmanın ameliyat etmesi gerekir," dedi. "Ben kendi başıma yapamam."

"Bana bakma," dedim. "Hayatımda hiç kertenkele ameliyat etmedim."

"Biliyorum şapşal şey, hemen egzotik hayvanların acil servisini ara!"

Benimle dalga mı geçiyordu, anlayamıyordum.

"Sürünge acili. İnternette bul numarayı."

İşin acayip yanı Roma'da egzotik hayvanlar için servis olması değil, Claudia'nın bunu bilmesiydi.

“Tabii.”

Söz konusu numarayı buldum ve çalan telefonu ona uzattım.

“Sen konuş aşkım, görmüyor musun, ona su içiriyorum.”

Hayatımda ilk -ve umarım son- kez egzotik hayvanlar için acil servisle konuşuyordum.

Âdeta erotik çağrı merkezi havasında buğulu bir sesle beni yanıtlayan hanım “Acil servis, buyurun!” dedi.

“Şey hanımefendi... bir sürüngele... sorunumuz var.”

“Ne gibi bir sorun?”

“Kedi onun karnını parçaladı.”

“Ne kadar yaraladı?”

“Çok... Tam bir yarık açıldı.”

“Siz bu arada kanamayı durdurmaya çalışın...”

“Fazla kanama yok...”

Claudia her zamanki gibi öteki kulağıma konuşarak araya girdi.

“Ne diyor? Geliyorlar mı?”

“Aşkım, dur, bana açıklama yapıyor...” dedikten sonra hastanenin santral memuresine döndüm. “Kanamayı durdurun demiştiniz...”

“Evet, sonra yarayı Betadine ile dezenfekte edin.

Var mı elinizde?"

"Evet, sanırım evet. Sonra?"

"Sonra sürüngenı özenle yerden kaldırın..."

"Özenle?"

"Evet, arabaya koyun ve acilen bize getirin... Bunu yapabilecek misiniz?"

"Ne anlamda?"

"Ağırlık olarak. Yoksa bir çarşafı sedye yapın ve yardım isteyin..."

Claudia'nın bakımı altında olan kertenkeleye baktım.

"Hayır, sanırım yapabilirim."

"Evet?" diye sordu karım kaygıyla.

"Bir dakika, oraya getirmemizi istiyorsunuz, taşıma sorun olmayacaktır. Tahminen yirmi gramdır."

"Nasıl yirmi gram? İyi de bir iguanadan bahsetmiyor musunuz?"

"İguana mı? Hayır, bu bir kertenkele."

"Gekko mu?"

"Hayır kertenkele... küçük. Burada bahçemizde..."
Sessizlik.

"Yani siz alelade bir kertenkele için mi bana zaman kaybettiriyorsunuz?"

Santral memuresinin baştan çıkartıcı sesi ansızın

çirkinleşmişti.

“Evet. Komşunun kedisi saldırdı. Rodolfo.”

“Siz şaka mı yapıyorsunuz? Yani siz sahiden kedinin yaraladığı kertenkele için mi arıyorsunuz?”

“Evet, karım hayvanlara çok düşkündür ve ...”

Claudia ondan söz ettiğimi duyunca araya girdi:

“Bir sorun mu var aşkım?”

“Evet, sanırım genellikle kertenkele tedavisi yapmıyorlarmış...”

Claudia telefonu elimden kaptı.

“Ah, öyle mi, neden peki?”

“Hanımefendi çünkü biz genellikle evcil hayvanlarla ilgileniyoruz.”

“Bu kertenkele evimizde yaşıyor... Evcil hayvan.”

“Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, adı, madalyonu olan hayvanlardan bahsediyorum.”

“Hemen bir isim veriyorum ona, adı Chicca.... Siz bana zaman kaybettiriyorsunuz ve Chicca acı çekiyor.”

“Daha nasıl söyleyebilirim ki? Biz bahçelerdeki kertenkelelere bakmıyoruz.”

İşte bu noktada Claudia patladı:

“Çünkü ırkçısınız!!! Bana hemen adınızı verin, sizi ayrımcılık yapma suçuyla Hayvanları Koruma Derneği'ne şikâyet edeceğim ve o zaman görüşeceğiz. Chic-

ca ölürse, vicdanınız hiç rahat edemeyecek.”

Karşı taraftan sadece tek bir ses geldi, eşsiz benzersiz *klik!*

Claudia bana baktı.

“Kapattı! Yüzüme kapattı. Fausto onu yeniden ara ve bilgilerini al ki ihbarda bulunalım.”

Bana “Fausto” diye hitap ettiği zaman durum ciddi demektir.

Konuya son noktayı gene Rodolfo koydu; benim ve Claudia’nın dalgınlığından yararlanarak yarım bıraktığı işi bitirmek için geri geldi. Ağzında kertenkeleyle mutlu mesut uzaklaştığını gördük. Bir çalının arkasında kayboldu ve biz de yeni evcil hayvanımız Chicca’ya veda ettik.

Claudia yenilgisi yüzünden ağlamaya başladı.

“Üzgünüm Chicca...” diye mırıldanıyordu hıçkırıkların arasında.

Böyle yaptığı zaman benimle alay mı ediyor yoksa gerçekten mi ümitsiz hissediyor, anlayamıyordum. Ve bu iki durumdan hangisi daha az kaygı vericiydi, onu da bilmiyordum.

Fedakârlık

Claudia ile birlikte geçirdiğim o yıllarda, bazen geçmişte kalmış ve hayatımın neredeyse unutulmuş bir dönemi aklıma gelirdi. Kilisede din eğitimi...

Evet ya, artık çok geride kalmış yetmişli yıllarda ilk komünyonumu almak için din eğitimine gittim; beni heveslendiren, has Katolik inancımdan daha çok gelecek armağanlardı. Uyanık rahip, çocukça inancımızı güçlendirmek için etkili bir oyun icat etmişti. O hafta içinde yaptığımız bir iyiliği ya da fedakârlığı ona gizlice anlatana sene sonunda çekilecek kilise ikramiyesi için bilet veriyordu; ödül BMX marka bir bisikletti. Hayırlı davranışımızın niteliği konusunda yüce yargıç elbette kendisiydi; yapılan fedakârlık kayda değer mi değmez mi, o karar veriyordu. Benim, bir BMX bisikletim olmasına rağmen bir hafta boyunca okulda dağıtılan paketli keki yemekten, *Dakika Dakika Tüm Futbol* programını dinlemekten, *Alan Ford* çizgi romanı okumaktan, arkadaşlarla kırlara gitmekten, Commodore 64 oynamaktan, Mottarello marka dondurma yemek-

ten ve *Happy Days* izlemekten feragat ettim. Bütün bu çabama karşın BMX hem okuldan hem kilise derslerinden arkadaşım Colapicchioni'ye gitti; üstelik onun zaten Graziella marka şahane bir bisikleti vardı ve bu armağanı hiç hak etmiyordu. Bütün bunları anlatıyorum çünkü bugünkü yaşantım da sanki sürekli bir feragat ve beslenme orucu halinde geçiyor; üstelik ödöl olarak umut ettiğim bir BMX bile yok. Gene de, hiç beklenmedik bir şekilde içimde bazı şeyler değişmeye başladı. Önceki yıllarda yaşımın ilerlemesiyle hayat enerjim yavaş yavaş sönüyordu oysa şimdi onun neredeyse doğaüstü bir güçle yeniden aktığını hissediyordum. Bazıları bunun metamfetaminden daha etkili bir uyuşturucu olan aşktan kaynaklandığını söyleyebilir ama aslında gerçekten beslenmemin ve yeni alışkanlıklarımın sonucuydu. Eh tabii Claudia buzdolabımı alt üst etmekle yetinmemiş, hayat tarzımı da değiştirmişti. Açık havada daha çok zaman geçirmek, daha çok spor yapmak, daha fazla serbest zaman yaratmak... Karımın takip ettiği bilimsel naturopati kursunun ana maddeleri bunlardı. İş stresi ve rekabetle beslenen benim gibi bir işkolik için bu Kopernik işi bir devrim oldu. Spor yapmıyor değildim ama bunu da gözüm puan tablosunda, sonuç odaklı yapıyordum. Claudia'yı, dünyanın en hırssız kadını tanımam, hem ruhsal hem fiziksel halimi mahvetmekte olan rotamı değiştirmeme yaradı.

Tenis rakiplerim için küçük bir not: Artık sizi yenmek için gayret etmeyeceğimi sanmayın ama olası yenilgiyi daha felsefi bir bakış açısıyla karşılayacağım.

Bunu da söyledikten sonra, günlük yaşantımın böyle bir kadınla pek kolay olmadığını da itiraf etmek isterim. Ne demek istediğimi anlamanız için şöyle bir örnek vereyim.

Başlıca tutkularımdan biri gözbağcılıktır. Kendim uygulamam ama meraklı bir sihirbazlık seyircisiyimdir. Küçükken televizyon karşısında yaptığı numaraları ağzım bir karış açık seyrettiğim Silvan'ın beni nasıl şaşırttığını hâlâ hatırlarım. Bir akşam dünyanın dört bir yanından gelen ünlü sihirbazların bulunduğu *Supermagic* adlı sahne gösterisine gelmesi için Claudia'yı ikna ettim. Yerimizi ayırttım ve sekiz yaşıma dönmeye hazırlandım. Mutluydum. Sahneye ilk çıkan incecik Çinli sihirbaz kart numaraları yaptı, ikincisi ise yeni Houdini olarak tanınan ve her türlü kafesten kurtulan bir "kaçak"tı, üçüncüsü hem sihirbazlık numaraları hem palyaçoluk yapan bir İtalyandı, dördüncüsü ise ne yazık ki -ikiye kesilen kadınla birlikte- numaraların en klasığı olarak güvercinleri, ördekleri, tavşanları bir bulup bir yok eden bir İspanyoldu. Zavallı sihirbaz benim mücadelecı karımı hesaba katmamıştı; numaralar başlar başlamaz Claudia bana döndü ve alçak sesle

"Peki güvercinler gerçek mi?" diye sordu.

“Evet aşkım... Çok eski bir numaradır bu.”

“Ya ördekler? Peki tavşanlar? Onlar sahte mi?”

“Hayır.”

“Neredeydiler az önce?”

“Neden önce?”

“Ortaya çıkmadan önce.”

“Bilmem. Yeninde, ceketinde gizlenmişti.”

“Ne bu deli mi? Hayvanın canı yanar!”

İşte bu noktada Claudia ayağa fırladı ve haykırdı:

“Bu iğrenç bir durum! Sizi Hayvanları Koruma Derneği’ne ihbar edeceğim. Hemen kesin bu numarayı! Katil herif!”

İspanyol sihirbazın yüzünün ne hal aldığını tahmin edin. Katil kelimesinin İspanyolcası da İtalyanca-sına benzediği için hemen anlamıştı. Deli bir kadın, tavşanları şapkasına gizlediği için onu katil olmakla suçluyordu. Claudia’ya dönüp İspanyolca bir şeyler söyledi. Claudia ise bu arada ona “Hayvanları nasıl naklettığınızı de görmek istiyorum. Umarım kafeste değildirler!” diye bağıırıyordu.

Seyirci gülüyordu, herkes bize bakıyordu. Onun torunu olduğunu sanmalarını umarak öteki yanımda oturan yaşlı hanıma yanaşım. Olayla ilgim yokmuş gibi görünmek istiyordum. Ama durum ciddileşmişti, sihirbazın oyunu bozulmuş, numarasının kontrolünü

kaybetmişti. Bir iki kaz salona dağıldı ve ilk sıralar arasında panik yarattı, tavşanın teki perdelerin arkasında kayboldu, güvercinler de Teatro Olimpico büyük bir kafesmiş gibi tepemizde uçuşmaya başladılar. Ortama tam bir kargaşa hâkim oldu. Işıklar yandı, perde indi, ilk bölümün bitimi erkene alındı. Bazı görevliler kaçan hayvanların peşine düştü, seyirciler aralarında konuşuyorlar, gülüyorlar, Claudia'ya bakıyorlardı. Pek çoğu belki de onu sevimli bularak dayanışma gösteriyordu. Bu kadarının yettiğini düşündüm, ortaya çıktım ve ona gitmeyi önerdim. Onu salondan ancak sihirbazı ihbar edeceğim vaadiyle çıkarabildim. Herkes bize baktı, bazıları tanıdı; evrensel biçimde rezil olduk. Ertesi gün, sinirleri yatışınca onu hiçbir sonuç vermeyeceğine ikna ettiğim ihbardan vazgeçirdim. Claudia da kendi kendine sihirbazlık gösterilerinin artık hayvanları kullanmadan yapılması için bir dilekçe yazacağına söz verdi; dünyaca ünlü Cirque de Soleil bile hayvanların olmadığı bir sirk yaratmıştı. İpin ucunu bırakmayacağından eminim. Ve birlikteliğimizin böyle akşamlar ve olaylarla bezeneyeceğinden de eminim. Anlatması eğlenceli ama yaşaması pek o kadar değil.

Fiyonklu İhanet

Bu noktaya vardığımızda bu pek zahmetli askerî-gastronomik-çevreci rejime neden dayandığımı soracaksınız. En klasik yanıt “aşk yüzünden” elbette ama daha bencil ve bu kadar aşikâr olmayan bir nedenim daha var. Karım böyle yaşarsak daha geç dul kalacağını söylüyor. Bu gerçekten de etkili ve ikna edici bir cümle. İçten içe hepimiz ölümsüz olduğumuzu düşünürüz ama beslenme ve hayat koşullarımız gelecek yıllarımızı belirlemektedir. Artık “Önlemek, tedavi etmekten iyidir,” söylemi sadece deyim değil, acıklı bir gerçek. Acıklı çünkü ilginç bir tesadüf sonucunda kaçınılması ve yapılmaması gereken şeyler genellikle bize keyif veren şeyler.

Kereviz yemek mi zevklidir yoksa ekmek, tereyağı ve marmelat mı?

Karabuğday salatası mı daha lezzetlidir yoksa la-zanya mı?

Seitan biftek mi yoksa gerçek dana biftek mi?

Hekim ya da kâhin olmaya gerek yok: En lezzetli

olan yiyecek, vücuda en zararlı olandır. Altın kural. Ve maalesef saçma.

Evimizde uygulanan “daha iyi hissetmek için daha kötü ye” ilkesinde kesin kurallar var: Ölü hayvanlar, süt ve türevleri, yumurta (serbest ve mutlu tavuklarınkiler dışında) ve her türlü glüten yasak. Böyle ifade edildiğinde beslenme trajedisi gibi görünse de aslında Claudia’nın yıllar içinde geliştirdiği aşçılık maharetiyle neredeyse hiçbir şeyin eksikliğini duymuyoruz. Arada sırada midye ve kum midyesi yememe de izin veriyor. Bunun gerekçesi de onların “merkezî sinir sistemi olmadığı için acı çekmemeleri”. Midyeli glütensiz spagetti yediğimde vicdan azabı çekmiyorum.

Yanlış anlaşılmasın, arada sırada bu davranışsal kodlamaya karşı çıkıyorum ve krem karamel ya da tortellini gibi şiddetle yasak ve ölümcül yiyecekler de tüketiyorum ama günahımı hemen itiraf etmek ve doğru cezayı almakla da yükümlüyüm. Her kural ihlali birkaç gün azar işitmeme, özel naturopati derslerini dinlemekle geçiyor, et suyunda pişmiş tortellini denen zehirle organizmamı mahvettikten sonra Claudia’nın iyimserce “zehirlenme” olarak nitelediği durumu düzeltmek için su ve limon temelli bir arınma dönemi geçiriyorum. Evde mide yıkama aleti satsalar eminim bunu satın alırdı ve en gözde müşterisi de ben olurum.

Sorun karımın sık sık iş seyahatine çıkması. Ben de bu arada Roma'da yani bin bir lezzet şöleninin şehrinde yalnız kalıyorum. İlk günü karımın buzdolabına yığıldığı zerzevatla geçiriyorum: Çorbalar, türlüler ve kinoa salatalarıyla besleniyorum. Bunlar bittiğinde genellikle "süpermarket" diye bilinen o kendini kaybetme merkezlerinden birine giriyorum. Genellikle tam girişte bulunan yeşil bölgeyi bir hamlede geçiriyorum. Orayı evimle okulum arasındaki yol gibi ezbere biliyorum. Hemen ardında ezelden beri bayıldığım sektörün kapıları açılıyor: Süt ürünleri dolapları. Işıl ıslıl dizilmiş olan meyveli yoğurtlar, 36 ay beklemiş parmesanlar, leziz tereyağlar, her cins ve milletten peynirler. Gorgonzola ve Camembert ve hattâ Provolone peynirlerinin kokusuyla sarhoş ediyorum kendimi. Ciğerlerimi yasak ve heyecan verici bir havayla dolduruyorum. Süt ürünleri dolabının yanında *YouPorn* hiç kalır. Utanç verici bir ereksiyon yaşıyorum ve orta yaşlı satıcının bunu fark etmesinden korkuyorum. Karşı raftaki peksimetleri etiketlermiş gibi yaparken kıkırdadığını ve arkadaşlarıyla dedikodumu yapmak için sabırsızlandığını hayal ediyorum.

"Arkadaşlar, peynirlerin karşısında tahrik olan o sapık gene burada."

Gözlerimi o ışıklı, buz gibi ve tertemiz reyondan ayıramıyorum. Sanki değerli bir Van Gogh tablosu karşısındaymışım gibi yepyeni kalsiyum eklenmiş

sütü, deniz kenarlarındaki pikniklerimizi anımsatan mozzarellaları, çorbaya atıldığında, ıssız adada Scarlett Johansson ile birlikte olmaktan daha fazla zevk veren Mio peynirlerini, tostlara ve jambonlara eşlik ettiğinde afrodizyak olan Fila e Fondi peynirlerini ve sunuma ihtiyaç duymayan çikolatalı muhallebileri seyrediyorum. Ama devasa buzdolabı benim sevgili süt ürünlerimden daha fazlasını barındırıyor: Gnocchi, gnocchetti, ravioli, yumurtalı erişte gibi hamur ürünlerini, margarin, lazanya yufkası, pizza ve her renk ve cinsten makarna sosları da burada. Her seferinde gastronomik Stendhal sendromu yaşıyorum. Burası cennet değilse bile oraya çok benziyor. Tek sorun şu ki bu yiyeceklerin tümü benim evimde ŞİD-DETLE YASAK. Zaten orada dikilmekle ve kokuları içime çekmekle namussuz davranışlar sergiliyorum. Sonunda personel bana kuşkuyla bakmaya başlıyor: Bu dönemde, hiç kimse bir şey almadan bir rafın karşısına on beş dakika park etmiyor. Bu dinamik ve hızlı çağda herkes sanki Nürburgring yarış pistindeymiş gibi koridorlar arasında hızla yürüyor. Ben acelesi olmayan tek müşteriyim.

Son gidişimde, gerisin geri ve hüznle sebze reynuna dönmekteyken, bir şey beni durdurdu. Bu, bir tür ormanın çağrısıydı, bir isyan duygusuydu, besinsel yeniden doğuştu, ne dersiniz deyin, o bir şey beni koşarak süt ürünlerinin önüne getirdi. Ve arabamı

dünyanın tüm nimetleriyle doldurmaya başladım: Taze ve eski peynirler, Klasik ve somonlu Philadelphia süzme peyniri, aile boyu Jocca yoğurdu, sanki yarın yokmuş ve hepsinden önemlisiymiş gibi ızgaralık füme scamorza peyniri aldım. En sonunda tam beyaz peynir de almak üzereydim ki domates ve salata olmadan onun bir işe yaramayacağını düşünüp yerine bıraktım. Şu birkaç günlük özgürlük dönemimde de oturup sebze yemeye hiç niyetim yoktu. En sevdiğim, sır tutmayı bilen arkadaşlarımı akşam yemeğine davet ettim, gecenin ilerleyen saatlerine kadar tıkındık ve gece yarısında bol kaşkaval peynirli ve karabiberli makarnayla final yaptık. Ertesi sabah şişmiş ve sersemlemiş bir halde uyandım. Şölene ait tüm izleri temizledim ve işe gittim. Yolculuğundan erken dönen Claudia akşam beni evde gülümseyerek değil, doğrudan suçlayarak karşıladı.

“Olmadığım günlerde ne yaptın?”

Neden söz ettiğini anlamadım ama gene de evlilik öncesi kurslarda öğretildiği üzere yadsımaya giriştim. Yadsımak, daima yadsımak.

“Yemin ederim aşkım hiçbir şey yapmadım. Dün akşam arkadaşlarımla buluşup salata yedik, film seyrettik, sonra herkes uyumaya gitti.”

“Kes sesini, ne yaptığını çok iyi biliyorum.”

Neden bahsettiğini anlamaya çalışarak titriyordum.

“Neden söz ettiğini anlayamadım.”

“Ah, öyle mi? Peki ya bu ne?”

Buzdolabından bir paket rendelenmiş parmesan peyniri çıkardı; ortalığı toplarken gözden kaçırmıştım, belki de seitan pırzolarının arkasına düşmüştü.

“Parmesan. Kimbilir nasıl girdi o dolaba?”

“Evet ya? Nasıl girdi acaba?”

“Yemin ederim ki benim ilgim yok. Aldatıldım. Saniyem arkadaşlarımdan biri bize şaka yapmak istedi.”

“Üzerinde parmak izlerin yok mu demek istiyorsun? Annen üzerine yemin etmeye hazır mısınız?”

Eh, hayır, buna değmezdi. Claudia’nın bir amcasının Birleşik Devletler’de polis olarak görev yaptığını bilmenizi isterim; suçluluğumu kanıtlamak adına aramış, parmesanı da FBI incelemesine göndermiş olabileceğinden ciddi şekilde kuşkulanıyordum. Parmak izlerim denetimden kaçamazdı.

O bu kadar ileri gitmemiş bile olsa evde parmesan trafiğiyle suçlanmanın aramızda uzun süreli gerginliğe neden olacağını ve ilişkimizi zedeleyeceğini biliyordum. Hemen suçumu itiraf etmem ve cezamı hafifletmem daha iyi olacaktı.

“Doğru aşkım, ben aldım. Zayıf anıma denk geldi. Üç yıllık ilişkiden sonra bu olabilir.”

Kararsız ve korku dolu bakışlarla süzdü beni, sanki ona komşuyu katlettiğimi itiraf etmişim. Sadece

şunu söylemeye mecali kalmıştı:

“Beni hayal kırıklığına uğrattın.”

“Abartma artık. Topu topu iki yüz gram parmesan.

“Nicelik sorunu değil, artık sana olan güvenimi yitirdim. Kimbilir ben yokken daha neler karıştırıyor-sun.”

“Peynirsiz makarna yemekten bıkmıştım. Zaten glütensizdi.”

“İnsanın heveslerine yenik düşmemesi gerekir, özellikle de sindiremediği şeyler konusunda.”

“Ben parmesanı gayet iyi sindiriyorum. Ayrıca çok da seviyorum.”

Tartışma kötüleşiyordu. Claudia’nın şu ifadesiyle olay taçlandı:

“Seni jakuzide bir sarışınla bulmayı buna yeğlerdim.”

Dikkat! Bunu gerçekten söylemiş miydi?

Onay istedim.

“Yani sen buzdolabında peynir bulmaktansa aldatılmayı mı yeğledin?”

“Tabii ya! Bu da hoşuma gitmezdi ama en azından o endorfin salgılatan, kan dolaşımını hızlandıran, insana keyif veren fiziksel bir etkinliktir. Senin sağlığına önem verdiğimi biliyorsun.”

Bu noktada ben de heyecanla “Bu duruma benim

de ne kadar önem verdiğimi bilsen!" diye geçirdim içimden.

Anlayacağınız günün birinde bu meşum olay gerçekleşir ve karım beni gerçekten bir sarışınla yakalarsa, gümüş tepside sunacağım bir mazeretim olmuştu artık.

"Bir tanem, tam kaşkaval peyniri alacaktım, senin haklı olduğunu anladım. Formda kalmamın daha iyi olacağını düşündüm."

Karım bu kurnaz düşüncemi sezdi ve düşüncemi zihnime tıkadı.

"Ama seni yatakta biriyle yakalarsam da bunu mazur görmem, seni evden kovarım."

Sıkışmıştım. Antoine ve Gian Pieretti'nin eski bir şarkısının sözleri şöyledir: "Sen iyisin, seni taşıyorlar. Sen kötüsün, seni taşıyorlar. Ne yaparsan yap, ne-reye gidersen git, o taşı illa yiyeceksin!"

İşte benim durumumda yenenler taş değil, tofu dilimleriydi ama sonuç değişmiyordu. Azarlanan kişi olmak kaderimdi bundan kaçamazdım. Zaten artık kaçmam mümkün değildi, çemberde koşan hamstera dönmüştüm.

Big Jim

Kabul ediyorum. Saçlarım hiçbir zaman benim güçlü yanımlı olmadı. DNA'mı bilinçsizce seçerken, beceriksiz bir okçu gibi anne ve baba ailelerimin tüm kusurlu yanlarını hedef almıştım. Bu sağlam gelenekte saçların niteliksiz olması kuralı geçerliydi. Ailemde her türlü görülmüştü: Keşiş modeli, uzatılmış saçla keli örtme modeli, seyrek modeli. Ama ben hanedanın durumunu düzeltmeyi başarmıştım, sadece başımın en tepesi biraz açılmıştı ve benden daha kısa olanlar bunu fark etmiyordu bile. Neyse ki tüm kadınlar benden kısa boyluydular. En azından birlikte uyu-yup onlar benden erken uyanana kadar foyam ortaya çıkmıyordu. Claudia'nın dehşet içindeki çığlığını asla unutamayacağım:

"Hey, ama sen kelsin!"

"Günaydın aşkım..." dedim uyukulu sesimle.

"Hiç fark etmemiştim," diye ısrar etti.

"Neyi?" İşlem merkezim henüz açılmamıştı.

“Kel olduğunu!”

“Bak, ben kel değilim, sadece tepem biraz seyreldi.”

“Ama yakında kel kalacaksın.”

“Sanmıyorum, artık bu yaştan sonra...”

Etkili bir savunma oluşturamadan sözümü kesti:

“Kel erkeklerden korkarım, onlar cinsellikten yoksun olurlar. Kel olursan ilişkimiz platonik bir hal alır ve ben seks yapmayı sevdiğime göre şimdiden ayrılmaktan başka çare göremiyorum.”

Karım konuların çevresinde hassasiyetle ve temkinle dolaşır!

Kendimi konusunun uzmanı bir trikoloğun incelemesi altında görür gibiydim. Göğsümden ya da kısığımdan alınan güçlü kıllar kabak fidesi gibi başıma ekilecekti. Tutmazlarsa rüzgâra karşı yürümeme koşuluyla iyi bir peruk alabilirdim. şimdiden sokakta çevremdekilerin seslerini duyuyordum:

“Hey, susun Fausto ve peruğu geliyor!”

Hiç olmadı sinemada uygulanan yöntemi denerdim. şişe mantarını yakıp tenime sürerdim. Bu kolay ve yaratıcı yol, garantili olabilirdi ama denizde ve duşta rezil olurdum.

Sahip olduğumu bile bilmediğim bir kılsal sorun yaşıyordum.

Ölüme mahkûm edilmiş gibi bir ifadeyle baktım

Claudia'ya. Sonra o bana gülümsedi.

"Sen merak etme canım, çözümünü biliyorum."

Rahatlamalı mı yoksa korkmalı mıydım, bilmiyordum.

Cılız sesimle "Yani?" diye sordum.

"Kendi yarattığım bir kompres var."

"Ne zaman yarattın bunu?"

"Şimdilik kuramsal bir fikir. Üzerinde deney yapabileceğim birini bekliyordum."

İşte şimdi de kobay olmuştum. Hayatımda yaptığım bin bir meslek arasında bir bu eksikti.

Son derece kaygılı bir şekilde "Peki güvenli bir şey mi?" diye sordum.

Gözlerimin önünde görüntüler çakıyordu: Mor saçlarımla, tutam tutam yolunmuş saçlarımla, meşale gibi alev almış saçlarımla.

O inatçı bir rahatlıkla yanıtladı beni.

"Tümü doğal malzeme."

Bu hiç de rahatlatıcı bir yanıt değildi: Nitrogliserin de doğal malzemelerden oluşuyordu ama sonuçları malûmdu.

Kahvaltımı ederken onun *Büyüfix* edasıyla iksiri hazırlayışını izledim. Efsuncu gibi döküyor, kaynatıyor, karıştırıyordu. Sonuncu malzeme, tavaya kırma-dan önce elimden kaptığı yumurta oldu. Bunun üzeri-

ne zihnimde yankılanan soruyu sordum:

“Peki ben bu efsunlu iksiri içecek miyim?”

Güldü ve saf bir çocukmuşum gibi yanıtladı beni:

“Yok canım! İçersen miden delinir ve on dakikada ölürsün. Bunu başına süreceğim.”

Neyse ama yanıtın içinde gene de ölüm kelimesi vardı; ben durumda neşelenecek bir hal görmüyordum.

“En azından etkilerini öğrenebilir miyim? Yani etken madde ne?”

Bu gizemli merhemlin saçları güçlendireceğini ama asıl kafa derimi canlandıracağını söyledi.

“Hepimizin gözden kaçırdığı nokta kurtarmamız gerekenin saçlar değil baş olduğudur. Saç dökülüyorsa, bu kökün zayıflamış olmasından kaynaklanır.”

Mantıklıydı ama tam doğru değildi. Başka soru sormaktan kaçındım. Artık çok geçti, sihirli iksir hazırdı.

Bir tabureye oturmamı istediğinde, elektrikli sandalyede ölümün kucağına oturan mahkûm gibi tabureye çöktüm. O karışımı benim başıma dökerken ve kıvamın mükemmel olduğunu söylerken gözlerimi yumdum.

“Şimdi kımıldamadan on beş dakika otur. Sakın kaşıma.”

“Kaşımak mı? Sence kaşındıracak mı?”

“Bilmiyorum, bu sadece deney. Hattâ her hissini söyle ki ben formülümü geliştireyim. Yanma hissediyor musun?”

“Hayır, hissetmeli miyim?”

“Öyle tahmin ediyordum.”

Bir sonraki sorumu duymazdan gelerek duşa girdi:

“Ne kadar yanar? Yakacağıını söylememiştin.”

Anlaştığımız üzere on beş dakika oturdum. Aslında belli bir ısınma hissediyordum. Ama belki de beklentimden kaynaklanıyordu bu. Az sonra işkencecim üzerinde bembeyaz bir bornoz, yüzünde tebessümle geri geldi.

“Evet?” diye sordu.

“Evet, ne?”

“Her şey yolunda mı, yani?”

“Evet. Ne yapmam gerekiyor?”

“Bence git durula ve sonucu görelim.”

Rahatlamıştım. “Durulamak” sözcüğü pek hoşuma gitmişti.

Ayağa kalktım, içgüdüsel bir şekilde elimi saçlarıma götürdüm. Çok eski ama unutulmamış bir his, anılar dosyasına gömüldüğü yerden doğrulup kalktı. Saçlarım Big Jim gibi olmuştu. O sevdiğim kahramanımın oyuncacağı gibi kaskatı şekil almıştı saçım. Ben

ise orta yaşlı, Mattel ustalarının elinden çıkan kaslara sahip olmayan, ama onunla aynı kalıp gibi saçları olan bir oyuncak olmuştum. Kazık gibi saçlarımın arasına parmak dahi girmiyordu ve bir dakika sonra su da geçirmediğini fark ettim.

Düşün altından seslendim:

“Aşkım, sanırım su geriye kalan üç beş saç telimin üzerinden kayıp gidiyor.”

“Yumurta yüzünden o. Az sonra erir. Merak etme.”

Gerçekten de birkaç dakika yıkadıktan sonra saçlarım birbirlerinden ayrılmaya başladı. Kurtulmuştum. Ya da öyle sanıyordum.

Aynaya gittim ve bir şeylerin yolunda olmadığını anladım. Derimde acayip kırmızı lekeler oluşmuştu, bir tanesi alnımın ortasına kadar uzanmıştı.

Telaşlanmamaya çalışarak yan odadaki Claudia’nın yanına gittim.

“Sanırım yolunda gitmeyen bir şey var.”

Profesyonel bir havada beni incelerken duygularını ele vermemeye çalışıyordu.

“Ben de bundan korkuyordum.”

“Neden korkuyordun?”

“Malzemelerden biri, kantaron yağı cildini lekeledi.”

Sükûnetimi yavaştan kaybetmeye başlıyordum.

“Söyle Tanrı aşkına, kantaron yağı da nedir?”

“Bir yağ. Doğal bir ürün, sakın ol aşkım.”

“Hiç de sakın olamayacağım! Kantaronun ne nemem bir şey olduğunu ve neden başımı lekelediğini hemen öğrenmek istiyorum.”

“Kantaron çiçeklerinin yağa yatırılmasıyla elde edilen bir yağdır. 24 Haziran’da Aziz Giovanni gününde toplanırlar, enerjisinin tüm şifasını ve nimetini yağa bırakması için güneşte bekletilir.”

O anda yüzümdeki ifade Hardy’nin Laurel’i boğmakla, umursamamak arasındaki kararsızlık ifade siydi. Claudia da canlı Wikipedia gibi konuşmaya devam ediyordu:

“Doğal bir karoten deposudur ve bu nedenle yakut rengi alır; sürüldüğü her yüzeyi de kendi rengine boyar.”

“Nasıl bir leke?”

“Silinmeyen leke.”

“Yani seni adam yaralama suçuyla jandarmaya ihbar etmeden önce bana şunu açıkla: Sen benim başıma lekesi geçmeyen bir yağ mı sürdün?”

“Bak, kantaron yağının inanılmaz şifalı etkileri vardır. Hücre yenilenmesine yardım eder ve damarları doğal yoldan şifalandırır.”

“Ben sadece ‘her değdiği ni boyar’ özelliğiyle ilgileniyorum. Hangi haltla çıkartacağım bunu?”

Başımı kantaron yağıyla boyadıklarında biraz ka-

balasıyorum.

“Çıkarmayacaksın. Kendi geçecek.”

“Ne anlamda?”

“Şu anlamda ki derimizin dört haftada bir kendini yenileme özelliği vardır ve bu süre geçtiği zaman en dış yüzeyi bugünküne oranla yepyeni olacaktır. Sanki bloknotun ilk sayfası lekelenmiş ve sen dört hafta sonra o sayfayı çevirmişsin gibi olacak.”

“Peki sence ben bu dört hafta boyunca ne yapacağım?”

Yanıtı oldukça şaşırtıcıydı:

“Şapka takabilirsin. Çok yakışacağından eminim”

Tepki vermedim. Gorbaçov gibi alnımdaki kırmızı akıtmaya bakarak hipnotize olmuş haldeydim. Claudia konuşmaya devam etti:

“Yalnız birkaç gün evden çıkmamanı öneriyorum.”

“O neden?”

“Çürük yumurta kokuyorsun,” derken sanki suçlu o değilmiş gibi konuşuyordu.

Haklıydı, leş gibi çürük yumurta kokuyordum.

“İstersen bu kokuyu alacak bir elma sirkesi kompresi yapayım.”

“Hayır teşekkür ederim. Sabah sabah iki kompres fazla gelebilir.”

“Gene de saçlarının nasıl güzelleşeceğini görece-

sin. Şimdiden canlandıkları fark ediliyor.” Âşık olduğum kimya dâhisi karım son sözünü söylemişti.

Pek cılız bir teselliydi. İcadındaki karışımının, sosyal hayatı sorunlu kılan yan etkileri yüzünden aspirin gibi bir ticarî başarı kazanamayacağını söylemekten kaçındım. Sadece şu yorumu yaptım:

“Teşekkür ederim aşkım.”

“Rica ederim.” Bunu söylerken yüzünde beliren gülümseme her zamanki gibi nefesimi kesti.

Gece, bayağı ısrarcı yumurta kokusu yüzünden salondaki divanda uyumaya gönderildim. Büyük yatağı-mızdaki yerim hemen Lana tarafından kapıldı; aslında o da lavanta kokan bir köpek sayılmazdı.

Senaryo yazarı arkadaşlarımla birkaç gün boyunca, ışıkları alnımdaki lekeyi saklayan bir gölge yaratacak şekilde ayarlayarak Skype üzerinden çalışmak zorunda kaldım. Sonra hücre yenilenmesi süreci tamamlandı ve her şey normale döndü. Şimdi saçlarım müthiş oldu. Sanırım o sabah ölümüne korktular ve yeni bir uygulamaya maruz kalmamak için kendiliklerinden canlandılar.

Dün öğleden sonra dolabımdaki ıvır zıvırı karıştırırken 1975 yılında üç bin lirete mal olan Big Jim bebeğimi buldum. Babamın onu bana armağan ettiği an, hayatımın en mutlu anıydı. Bu “karate” dizisinden bir oyuncaktı ve sırtındaki düğmeye bastığında san-

ki ölümcül darbeyle tuğlaları kıracakmış gibi kolunu aşağı indiriveriyordu. Çocukluğuma ait başka anıların yer aldığı karton kutudan çıkarttım onu. Saçlarına dokundum ve hızla uçup giden kırk yıl için hassasiyetle gülümsedim. Ve kantaron yağı için de elbette.

Çıplak ve Çiğ

Hayatta insanın başına pek çok dramatik olay gelebilir: Hastalıklar, yaslar, kıtlıklar, emeklilik maaşının kesilmesi, kazalar, boşanmalar. Bu talihsizliklerin her biri bedende ve ruhta yara izleri ve pişmanlıklar bırakır. Bu trajik listenin sonuna 2013 yılının Eylül ayında olanları da eklemek isterim. Bugün o korkunç ayı düşündüğümde aklıma Sahra çölüne dönen mutfağımız gelir: Çiğ beslenme dönemi.

Claudia bir aylık arınma dönemine girmemize karar vermişti; neden arınacaktık bunu bir tek o ve Tanrı biliyordu. Sadece çiğ ve ağırlıklı olarak meyve yiyecek beslenmek, veganların Kızıl Tugayı sayılabilecek en aşırı ucun icadıydı. Pişirmeden yenen sebzelerle beslenmek organizmada son derece güçlü bir arınma etkisi yaratıyordu. Ben dört haftada altı, yedi kilo verdim ve yaşam sevinci kazanacaktım. Elveda hamur işleri, elveda kavrulmuş sebzeler, elveda fırında patates, elveda soğan çorbası, elveda ızgara patlıcan. Vegan beslenmede sıkı sıkı tutunduğum tüm tarifler

şimdi elimin altından kayıp gidiyordu. Geriye sadece sebze suları, salatalar, meyveler ve birkaç şey daha kalıyordu. Aslında çiğ beslenme mücahitleri çok yaratıcılar ve en azından şekilsel olarak klasik yemeklerin çok benzerlerini yaratıyorlar. Bu şekilde soğuk sıkım zeytinyağıyla süslenmiş çiğ kabak spagettisiyle, umumi tuvaletlerin küçük beyaz fayanslarına benzeyen, güneşte pişen krakerlerle, adı bile sahte olan, içinde *cheese* bulundurmayan *cheesecake* ile tanıştım.

Claudia hayatı bana zorlaştırmak konusunda profesyonel olduğundan hemen bir çiğ beslenme kursuna yazıldı; orada sebzeyi içeriğinin azlığını belli etmemek için nasıl doğraması ve nasıl süslemesi gerektiğini öğrendi. Böylece son derece lüks bir mutfak aracı olan Vitamix de evimize muzaffer bir giriş yaptı; bu sanırım Wolverine'in pençeleri dahil her türlü maddeyi un ufak edebilecek çok güçlü bir blender idi. Vitamix çalıştığında çıkan gürültü, Valentino Rossi'nın Yamaha'sının sesiyle, Cern'de atom parçalamaya yarayan makinanınkiyle aynıydı. Bu dâhi ev aleti benim için esrarını koruyan fiziksel nedenlerle derin dondurucudaki meyveyi başka malzeme eklemekten dondurmaya çevirebiliyordu. Can çekiştiğim o günlerde hayatta kalmamı sağlayan tek besin dondurma oldu. Beslenme can simidim.

Claudia her sabah hiçbir şey ve meyveden oluşan kahvaltımı kontrol ediyordu ve sonra, taze sıkılmış

meyve ve sebze suyumu kesinlikle cam bir şişe içinde bana teslim ediyordu. Kıvamı ve rengi tam bir bulamacı andırıyordu. Tadı ise daha da betardı. Her gün kırk yılı aşmış organlarımla arınması ve enerji dolması için bu bulamacı yutuyordum. Aslına bakarsanız kendimi gerçekten daha iyi hissetmeye başladım. En azından ikinci haftanın çarşamba gününde öyle oldu. O gün mucizevî kokteylimin şişesini güneş altına park ettiğim otomobilimin arka koltuğunda unutmuştum. Ofise girdim ve tek bir mola bile veremeden bir toplantıdan çıkıp ötekine girdim. Bir günlük oruç, arınma dönemimi daha da muhteşem kılacaktır, diye düşünüyordum. Gün batarken, eve döndüm, avlunun kapısını açtım, otomobilimi avluya park ettim. Meyve suyu şişemi ancak o anda hatırladım. Kapıyı açıp onu aldım. Sadece küçük bir çalkantı beklenmedik bir tepkinin doğmasına yetti. Kapak şampanya şişesiymiş gibi yerinden fırladı ve sıvı benim üzerime, otomobilimin koltuğuna, tepesine her yere yayıldı. İçecek, fırına dönen otomobilin içinde, havanın yüksek ısıyla mayalanmıştı. Aslında son derece tehlikeli bir sebze molotovuna dönüşmüştü. Etkileri yıkıcı oldu: Sanki uzaylı varlıklarca ele geçirilmiş birisi, minicik arabamın içine cehennem mukusu kusmuştu. Kağıt mendillerle elimden geldikince temizlik yaptıktan sonra tedirgin bir halde eve girdim. Claudia'ya olup biteni anlatınca o tabii ki meyve suyumu tam zama-

nında içmediğim için beni haşladı. Ama bu sefer benim de karşı silahım vardı:

“Peki neden bombaya dönüştü?”

“Bilmiyorum, mayalandı herhalde.”

“Bu besbelli. Ama birkaç saat içinde bu kadar çok mayalanır mı? Sakın o karışıma tehlikeli bir şeyler katmış olmayasın?”

“Kontrol edeyim.”

Ölümçül kokteyli bana teslim etmeden önce neden yapmadı bilmem ama o anda internete girdi. Henüz evli değildik bu nedenle mirasıma hak kazanması söz konusu değildi. Az sonra yanıtı buldu:

“Rastlantıyla mayalanma kapasitesi yüksek sebzelerle meyveleri karıştırmışım: Şeftali, mango, karnabahar, brokoli. Aslında bunlar çok yararlı ve arındırıcıdır ama sadece böyle yan etkileri var.”

“Ben buna yan etki değil, patlayıcı derdim. Bu nedenle rica ediyorum, önümüzdeki günlerde TNT etkili içecekler verme bana. Ve bu arada, sebze suyumun içinde neler olduğunu da bir daha söyleme.”

Mango ve brokoli ve öteki isimleri yan yana duy-mak zaten dokuz şiddetinde bir bulantı yaratmıştı bende. Öteki günlerde bulamacımı içmeye ve zayıflama-ya devam ettim, sonra şans eseri iş için Milano’ya gitmem gerekti. Bir reklam çekimi için birkaç güne ihtiyacımız vardı ama bu bile benim nefes almam için

yeterliydi. Termini tren istasyonunda Claudia'ya sadece sebze-meyve suyu ve bitki çayı içeceğime dair söz verdim. O, peronda minicik kalır kalmaz restoran vagonuna koştum ve bir sandviç ısmarladım, açgözlülükle yedim. İnsan trendeki o bayat sandviçi bile hırsla yiyorsa -bunu denemiş olanlar ne dediğimi anlarlar- bunun anlamı bilet kontrolörünü öldürme ve ona Hannibal Lecter⁴ muamelesi yapmana bir adım kalmış demektir.

Antropofaji⁵ aşamasına bir adım.

⁴ Thomas Harris'ın yazdığı roman serisinin kurgusal kahramanı. İnsan yiyen bir psikiyatrist ve seri katil. (ç.n.)

⁵ Yamyamlık. (ç.n.)

Kaçamaklar

Milano dönüşü, sevgilim bakışlarıyla tomografimi çekti, derin görüntülememi yaptı. Kuzeyde sadece meyve sebze suyu içerek nasıl olup da iki kilo almış olduğumu bir türlü anlayamıyordu. Tabii ki yalan söylemiştim ona. Daha ilk akşam birkaç Milanolu arkadaşımı toplayıp ünlü bir lokantaya koşmuş ve safranlı risotto ile püre yatağında pirzola yemiştım. Sonraki günlerin menülerini siz düşünün artık. Sette iki çekim arası can sıkıntımızı gidermek için masalara yerleştirilen tadımlıklar gayet zengindi. Ve genellikle de çok boş zamanımız oluyordu. Ama artık itiraf etmem için çok geçti ve bu kaygı verici bir zincirleme reaksiyon yarattı. Claudia hekim kontrolünde incelenmesi gereken gizemli bir durum yüzünden metabolizmamın çıldırdığına karar vermişti ve ben sıkı -ve hayalî- beslenme tarzım yüzünden kilo almıştım. Ona Nobel Tıp Ödülü'nü kazandıracak biçimde hastası olmayı kabullendim. Kan tahlillerimi inceledi ve bu işlev bozukluğunun arkasına gizlenen sorunu çözme-

ye uğraştı. Tiroit sorunlarını göz ardı etti çünkü her şey (şans eseri) gayet normaldi. Onun sıkı beslenme düzenine geçer geçmez şişmanlama eğilimim hemen yok oldu ve zayıflamaya başladım. Claudia'nın tahlil kâğıtlarını yırtması ve "hastalığım" hakkındaki gerçekleri anlaması uzun sürmedi tabii.

"Sen yanında ben olmadığımda, gizlice yemek mi yiyorsun?"

"Hayır aşkım."

"Yemin et bana."

"Yemin ediyorum."

Cehennem eserinin XXX. Kantosunda Dante, "söz sahtekârlarını" onuncu çembere yerleştirmiştir. Cezaları şiddetli yüksek ateş çekmek, buharlaşmak ve iğrenç bir yanık kokusu yaymaktır. Ben de haklı cezama razı olmuştum.

"Ne üzerine yemin edersin?" Claudia konuya açıklık getirmeye kararlıydı.

Tereddüt ettim:

"Sen... Sen... Ne istersen."

Oyunculuk yapan köpeğe bakan yönetmen bakışları vardı gözlerinde. Hiç de ikna edici olamamıştım.

Her şeyi bilen rahip gibi "Kaç kez?" diye sordu.

"Birkaç."

"Kaç?"

“Bak, evet yedim. Kabul ediyorum. Herkes gibi günde üç kez.”

“Ne yedin?”

“Bilmiyorum. Akdeniz beslenmesi. Normal yiyecekler.”

“Delisin sen.”

“Yemek yediğim için mi?”

“Hayır, bana söylemediğin için. Tam bir check-up ve tedavi için yer ayırtmıştım.”

“Birkaç kilo aldığım için mi?”

“Ne kadar meraklandığımı bilemezsin.”

“Genellikle insan yemek yiyor ve zayıflıyorsa hasta sayılır. Tersi olmaz.”

“Zaten ben de anlam veremiyordum. Ciddi bir durum bu.”

Konuyu hafifletmeye çalıştım.

“Gördün mü bak? Her şey çözüldü. İyiyim.”

“Hiçbir b.k çözülmeydi!” Claudia, One Direction grubunun o güzel şarkısı gibi ender olarak avamlaştığında, fırtınanın yaklaştığı anlaşılır.

“Bugünden itibaren ciddi bir diyetle başlıyoruz.”

“Nasıl yani, şimdiye dek yaptığım uydurma mıydı?”

“Gerçek diyetin ne olduğu hakkında hiçbir fikrin yok senin.”

“Günde iki yeşil sebze suyu içiyorum, bundan daha

beter ne olabilir?" İşte bunlar hiç sorulmaması gereken türden sorulardı.

"Oruç."

Birkaç saniyelik şaşkınlık sessizliği oldu.

"Ne anlamda oruç?"

"Sadece limonlu su içeceksin. İnanılmaz yararları olur. Bir haftalık oruçla altı kilo ve daha fazlası gider beden kütlenden. Bunun dışında organizmanda birikmiş yağ deposu da erir. Cildin ıslıl ıslıl olur, bağırsak floran yenilenir."

"Bu mudur?"

"Alay mı ediyorsun? Çok ciddiym haberin olsun."

"Bundan kuşkum yok."

Şaka yapmadığından emindim.

Bir hafta oruç tutan varsa aranızda lütfen elini kaldırsın. Kuru üzüm ya da benzeri şeylerle oruç değil. Sıfır yiyecek ve sadece limonlu suyla Sahra çölünü aşacağım gerçek bir oruçtu bu. İstediğim kadar limonlu su içebilirdim ama yemek yemem yasaktı. İnsan arkadaşlarıyla deniz kenarında tatildeyse bir hafta çok çabuk geçer ama Roma'daysa ve yoksunluk rejimindeyse yayan yürünen Çin Seddi'nden bile uzun gelir. Daimî göz hapsindeydim ve işin fenası Claudia benimle oruç tutmuyor, her zamanki gibi tohumları ve filizleriyle besleniyordu. Genellikle tiksindiğim demeyeyim ama burun kıvırdığım bir porsiyon kinoa

ya da yeşil salata için o anda bir kolumu vermeye razıydım. Kriz beklenenden erken, üçüncü gün patladı. Terastaydım ve karşı apartmanın penceresinde atletli bir adamın sandviç yediğini gördüm. Bir anda sıçrayıp onu elinden kapmayı hayal ettim. Ne yazık ki apartmanlar arası mesafe yirmi metre kadardı. Açlığın içgüdüsüne yenik düşersem asfalta yapışmam kaçınılmaz olurdu. Tam bir an önce durdum. Şunu bilmeniz gerekir ki açlık orucu bazı uyuşturucularinkine uzak olmayan etkiler yaratır: sanrılar görme, şiddetli deliryum, sonsuz enerji patlaması. İşte o andan sonra yokuş aşağı sürüklenmeye başladım. Bu durumla övünmeye ve beceriksizce değişimler yaşamaya başladım. Aslında bu sinirsel bir tepkiydi ve ıstıraba alışıyordum; biraz, rehin alana âşık olunan Stockholm Sendromu gibi bir şeydi. Bir hafta sonra işkencem sona erdi çünkü o sınırdan sonra organizma için tehlikeli belirtiler başlayabilirdi. Neyse ki beş kilo vermiştim, bu da harika bir sonuçtu. Claudia zaferini kutluyordu. Her türlü iyimser beklentisini aşmıştım. Örnek öğrenciydim. Bugün hâlâ o çılgınlığı neden sürdürdüğümü açıklayamıyorum. Belki de meydan okumalar ve yenilikler tutkum olmuştu. Ya da belki başka seçeneğim yoktu.

Eko Tatiller

İki tur kadın vardır: Doğum günleri için sürpriz yapılmasını yeğleyenler ve 2030 yılına kadar kutlamaları için planları hazır olanlar. Claudia bir istisnaydı. Doğum günü için benden özel bir seyahat istedi. Ama aklınıza tropik adalar ya da lüks alışveriş başkentleri gelmesin. Benden ricası, Roma'dan otomobille üç saat uzaklıkta Toscana yöresinde yer alan ve havalı bir ismi olan yere gitmemizdi: Huzur Çiftliği. Bir grup gönüllü deniz kenarına bir çiftlik evi yapmışlardı ve mezbahalardan kurtardıkları hayvanlara burada bakıyorlardı: atlar, domuzlar, inekler, tavuklar ve keçiler. Herkes birlikte, aynı topraklar üzerinde, kafesler ve onları dış dünyadan koruyanlar dışında çitler olmadan yaşıyordu. Kurtarılmış oldukları dünya onları pirzolaya, et suyuna, kızartmaya dönüştürmeyi amaçlamıştı. Zamanın ve mekânın dışında bir yerdi. İnsanlar ve hayvanlar arasında sınırların olmadığı tuhaf bir hayvanat bahçesiydi. Ziyaretçiler, parkın içinde rehberle gezdirilen çocuklu ailelerdi ve öteki

türlere sevgi beslemeleri amaçlanıyordu.

Çocuğu olmayan tek yetişkin bizdik; yanımızda özellikle atlara havlayan Lana vardı. Hırsla yuttuğum tüm *Chicken McNugget*'lar, dişlerimin arasında parçalanen tüm şişler, hattâ omletler için ne kadar utanç duyduğumu anlatamam. Hayvanları yememenin yolu, onları şahsen tanımaktan geçiyor. Hayvanlarla aşinalık kurmak onları yememize engel olurken aramızdaki yabancılığın onları yemek olarak görmemize izin vermesi çok ilginçtir. Hiç kimse hamsterini ya da labrador köpeğini yemez. Gerçi fareler ve köpeklerle beslenen toplumlar da var, o ayrı. İşte Huzur Çiftliği'nin kurucusu olan gönüllülerin stratejisi buydu. Tur esnasında rastladığın tüm hayvanlar hakkında sana bir hikâye anlatıyorlar. Mutlu sonla biten bir ısırtap hikâyesi. Tüm güzel masallar gibi.

Favori olduğu ilk uluslararası yarışta sakatlanan at Orazio, dişisini yitirdiğinden beri ötmez olan horoz Marcello, özgürlük adına sürüsünden birkaç kez kaçmayı başaran kurnaz inek Papillon (Yaşıtlarım adının hangi çizgi romana denk düştüğünü bilirler, ötekiler Google'a baksın.); kendini sevdirmek için sürekli sırt üstü yatan ve bıraktığında mızırdanan devasa domuz Enea ile böyle tanıştık. Ve turumuzu onunla tamamlarken, çamurda iki büküm eğilmiş, bize minnettar gözlerle bakan Jurassic Pig'i okşuyorduk. Çıkarken üzerimiz başımız batmıştı, kirlenmiştik ama artık

daha az kötü kalpliydik. O günden sonra çocukluğumu belirleyen *Salimbocca alla Romana* tabağına yaklaşmam bile mümkün olmayacaktı. Bu tuhaf (zayıflığımı bağışlayın, çok leziz) yemek, unlanmış bir bifteğin jambona sarılmasıyla yapıldı. Yani Pappilon ve Enea birlikte bir şişe geçirilirler ve tereyağına bulanırlardı. Şimdi ninemin yapışını bin kez izlediğim bu yemeğin bana yamyamlık gibi görünmesi de acayıptı. Otomobilimize binerken daha da sessizleşmiştik. İşin en fena anı benzincide verdiğimiz ihtiyaç molasında ortaya çıktı. Oradaki marketin içinde yürürken peynirler ve jambonlar o gün özellikle tüyler ürpertici bir anlam kazanmışlardı. Gecenin geç saatinde eve döndüğümüzde suçluluk duygusuyla boğuluyorduk. Claudia bana Budist, vejetaryen ve vegan olmadan önce et yediği dönemin suçluluğunu anlatırken kendini çok kötü hissediyordu. Onu “karanlık dönem” diye adlandırıyordu. Şu anda yaşadığımızın, bitmek bilmeyen bir günah çıkarma dönemi olduğunu anlamıştım. Ben de beslenirken işlediğim günahların kefaretni ödemeye hazırdım. O gece bir daha tek bir hayvansal ürüne yaklaşmamaya karşılıklı söz verdik ve birbirimize sarıldık.

Claudia ertesi sabah neşeyle uyandı. Zihninde önümüzdeki yılın doğum günüyle ilgili çılgın bir fikir vardı.

“Bir başka seyahat istiyorum, ama daha uzağa.”

“Nereye?”

“Bengal’e.”

Bengal... Çocukluk ruhuma gömülmüş bir isimdi. Sandokan adlı televizyon dizisi, Mompracem kaplanı, Ynez, Lord Brooke, Tremal –Naik ve özellikle de Labuan İncisi, ilk aşkım, tatlı Marianna. Dizinin ilk yıl finalinde Marianna’nın oyuncu Kabir Bedi’nin kollarında can vermesi ve Bambi’nin annesinin vurulması bugün hâlâ zihnimden silmeye çalıştığım iki görünüştür.

Bengal... Gerçekten insan Bengal’e gidebilecekken neden Şarm-el-Şeyh’e ya da Maldiv Adaları’na gider ki? Bizim tatilcilerin gitmeyi hiç düşünmedikleri çılgın bir yer.

Bir nanosaniye içinde kabul ettim. Pahalı bir tatil köyüne de, sırt çantasıyla yürümeye de razıyım. Yaşıtlarıma Bengal’e gittiğimi söylemem beni yaşayan efsane kılardı.

“Aklında bir tatil köyü ya da keşfedilecek bir bölge var mı? Biraz fikir edinmek için internette arama yapalım mı?”

“Yaptım bile! Yetim maymunların bakıldığı doğal parka gitmek istiyorum.”

“Tabii ya, güzel bir gezi yaparız.”

“Hayır, hayır. Orada on beş gün kalıp gönüllü olarak çalışmak istiyorum. Daha doğrusu çalışmamızı.”

İşte!

“Peki ne yapıyor orada gönüllüler?”

“Yavrular kendilerini yalnız hissetmesinler diye anne maymun kılığına giriyorlar.”

Mekanik biçimde yineledim.

“Yavrular kendilerini yalnız hissetmesinler diye anne maymun kılığına giriyorlar. Tabii ya.”

“Bir e-posta attım ve isimlerimizi yazarak form doldurdum.”

“Harika!”

“Korucuların kulübelerinde kalacağız.”

“Korucuların kulübeleri. Mükemmel.”

İzciliğimde bile bu kadar abartmamıştım. Onay almak için yineledim.

“Yani biz oraya gidiyoruz ve kulübelerde misafir ediliyoruz.”

“Cangılda,” diye düzeltti.

“Cangıldaki kulübelerde, tamam, bize şempanze kostümleri veriyorlar.”

“Orangutan.”

“Orangutan... Ve?”

“Ve yavruları besliyoruz.”

“Tabii.”

“Ve onlara süt veriyoruz.”

“Ve onlara süt veriyoruz, anladım.”

“Onlar, eşkıyaların vurduğu orangutanların yetimleri.”

“Eşkılar hâlâ var mı?”

Sormaz olaydım. Doğudaki eşkıyalar konusu hakkında özel bir ders almam gerekti.

“Hindistan’ın o bölgesindeki eşkıyalar, senin de çok sevdiğin o bisküvilerde kullanılan palm yağı için ormanları kesiyorlar. Doğal habitatlarından yoksun kalan orangutanlar da sonunda ölüyor. Nüfuslarının yok olması, ormanların kesilmesinin yan etkilerinden biri.

Bir daha sütlü bisküvi banamayacaktım çayıma, anlaşılmıştı. Benim yağmur ormanlarında maymun kostümüyle fotoğrafımı veya filmimi çekmeyeceği ve yaymayacağı konusunda söz aldıktan sonra bu özgün tatil fikrini kabul ettim. Onur, kıymetli bir nimettir.

Pirinç

Tatil konusu açılmışken, bir yıl önce bir grup arkadaşla birlikte tatil yapmaya karar vermiştik. Düşman olmanın en iyi yolu! Hiç zaman kaybetmedik ve yola çıkmadan önce kavgaya başladık. Nereye gideceğimize demokratik olarak karar vermek için bir toplantı düzenledik. Özgün fikirler havada uçuşuyordu: Egzotik Ateş Burnu, el değmemiş Paskalya Adaları, hattâ Kuzey ışıklarını (Aurora Borealis) görmek için İzlanda... Herkesin arzusunun ortak noktasını bulmak mümkün değildi: Kimi tenis sahası, kimi deniz kenarı, kimi çevrede ziyaret edilecek anıtlar olan yerleri istiyordu; bazılarımız dayanışma adına dünyanın güney yarım küresine inelim derken kimi sekiz saatten fazla uçmak istemiyordu. Saatlerce içinden çıkmamız mümkün olmayan bir kördüğümüne dolandık. En sonunda klasik bir hedefte karar kıldık: Tayland. Ama bitmemişti. Memleketi seçtikten sonra sıra şehrin ve otelin seçimine gelmişti.

“Ben bir kere Phuket’te bir tatil köyünde kaldım:

Çılgın bir yer!"

"Kuzenim Khao Lak'tan yeni döndü, sahilde muhteşem bir otel varmış."

"Phi Phi adasında 007 filmi çekilmiş, *overwater* bungalovları son anda kiralarsak acayip ucuza geliyor."

Claudia hepimizi sessizce yarım saat izledikten sonra bombayı patlattı:

"Nereye isterseniz gidelim... Yeter ki mutfağı olsun."

Saf bir arkadaşımız, elindeki broşürü karıştırırken, "Her yerin mutfağı vardır," dedi. "Mesela şu otelde beş ayrı restoran var!"

Claudia onu bakışlarıyla susturdu. Nereye varmak istediğini biliyordum.

"Bize ait bir mutfak," demek istiyorum.

Arkadaşların yüzünde "Nasıl?" diye soran bir ifade belirdi. Anlamıyorlardı. Açıklamak zorunda kaldım.

"Claudia ev kiralamayı yeğler. Böylece kendi tahıllarını ve sebzelerini pişirebilir."

O ana dek kimse bir villa kiralama olasılığını aklına getirmemişti. Bu görüntü herkesin aklına, gençliğimizde gittiğimiz karavan tatillerindeki kirli tabak yığınlarını getirdi. Havada elle tutulabilir bir şaşkınlık dolaşmaya başladı. Herkes şımartılmak, hizmet almak ve sadece çalışanlardan saygı görmek istiyordu.

Demokrasi ağırlığını koydu ve sonunda savaşı karım kazandı. Deniz kenarında altı yatak odalı şahane bir villa bulduk. Hepimiz rahatça sığacak ve tasarruf edecektik. Sonuçta böyle daha çok eğleniriz diye düşünmüştüm umutla.

Elbette yanıliyordum.

Yola çıkmamıza dört hafta vardı ve bu Claudia'nın bavullarını hazırlaması için yeterli bir süreydi; ben sadece şu türden hayatî sorulara yanıt vermek durumundaydım:

“Vitamix aletini götürelim mi?”

Atomik süper blenderimiz –daha önceden tanıyor-sunuz– ağırlığı yüzünden ancak bir vinç tarafından taşınabilirdi. Bunun tuzak soru olduğunu artık öğrenmiştim. Bu nedenle tek olası yöntemle yanıtladım: Ayna yansıması.

“Sen nasıl istersen aşkım.”

Bu zararsız ve sevgi dolu bir cümleydi. Saldırma olasılığı yoktu. Oysa...

“Bana hiç yardımcı olmuyorsun. Sana soruyorsam, bu konuda şüphem olduğundandır,” dedi alınganlıkla.

Tuzak sorulara doğru yanıt vermek mümkün değildir. Kalp krizi geçiriyormuş gibi yapıp soruyu atlatmak tek çaredir.

“Sence kiraladığımız evde nasıl bir blender vardır?”

Site bilgileri arasında yeterli bir cümleyle şöyle yazıyordu: Tam donanımlı mutfak.

“Neyle donandığını bilmem gerekiyor. Tam olarak.”

Kesin ve rahatlatıcı bilgiler olmadan bu sorundan kurtulamayacağımızı biliyordum. Sitenin yöneticisine, titizliğim konusunda özür dileyerek bir mektup yazdım ve birkaç gün içinde yanıtları aldım.

Emrimizde bir buzdolabı, mikrodalga fırın (Benimki biliyorsunuz, kitap dolabına dönüşmüştü.), ekmek kızartma makinesi, basit bir blender vardı. Böylece vazgeçilmez Vitamix benim bavulumda yerini aldı; zaten benimki daima Claudia’nın bavulunun yedeği anlamına geliyordu. Havaalanında ekstra bagaj parası ödemem gerektiğini biliyordum. Ama bu bile Claudia’nın bir sonraki sorusu kadar saçma değildi.

“Sence orada pirinç var mıdır?”

“Tayland’da mı? Pirinç mi?”

Bu aynen şunu sormak gibiydi: “İyi ama Napoli’de pizza bulabilir miyiz?”

“Kabuklu basmati pirinçten bahsediyorum.”

“Bilmiyorum ama olacağını tahmin ediyorum. Oraya varır varmaz bir süpermarket buluruz ve ben en büyüğünden bir paket alırım.”

“Peki o halde neden Tayland lokantasına gittiğimizde yemekleri beyaz pirinçle yapıyorlardı?”

Buna kabul edilebilir bir yanıtım yoktu.

“Belki bizim zevkimize uyarlıyordırlar.”

“İtalyan Büyükelçiliği’ni arayıp orada tam pirinç var mı diye sorar mısın lütfen?”

Benim gibi bir kurban için bile bu fazlaydı.

“Hayır aşkım, böyle bir şey için büyükelçiliği arayamam.”

“Canın ne istiyorsa onu yap, o zaman evden götürürüz.”

İşte korktuğum buydu.

Gün ve kişi sayısına göre minimum miktarı hesapladı ve on kiloda karar kaldı. On paket tam basmati pirinç de elbette benim bavulumda yerini alacaktı.

Düşük başarı olasılığıyla şu yanıtı verdim: “Ama hep evde yemek pişirmeyiz, arada sırada akşamları dışarı da çıkarız.”

“Sen şaka mı yapıyorsun? Nereye? Biyolojik ürünler kullandıklarından nasıl emin olacağız?”

“Sorarız. En ünlü yerlere gideriz.”

“Asla emin olamayız. Evde pişirmeyi yeğlerim.”

Sonuç olarak bavulumu ağırlaştıran pirinç deposuna da razı oldum.

Hareket sabahı taşınıyormuş gibi görünen yükümüzle taksiye bindik ve Fiumicino havaalanında arkadaşlarımızla buluştuk. Elbette check-in yaparken payıma düşen fazla ücreti de ödedim. Sakin bir uçuş

oldu, arada sırada benim hoşuma giden ama Claudia'nın cehennemin ön odası diye nitelendirdiği hava boşluklarına rastladık.

Sorunlar Tayland gümrüğünde başladı.

Siz İtalyan emniyetinde çalışan bir memur olsanız, bavulu spagetti ve makarna yüklü bir yabancıyı gördüğünüzde kuşkulanırsınız, değil mi? "Sahte makarna paketlerinde ne saklıyor acaba?" diye düşünürsünüz. İtalya'ya on kilo makarna "ithal etmesi" için mantıklı bir gerekçesi olmalı.

İşte Bangkok malî polisi de aynen böyle düşündü. Size Tay dilinden kelime kelime çevirdiğim diyalogu aktarıyorum:

"Amirim, burada Fausto Brizzi adında, bavulunda on kilo basmati pirinç taşıyan İtalyan bir turist var."

"Pirinç olduğuna emin misin? Çok mânâsız."

"Ben de öyle düşünüyorum. Narkotikçileri aradım. Zaten bu tipin yüzü de hiç hoşuma gitmedi. Bence pasaportu da sahte; Medellin Karteli'ne çalışıyor olmalı."

"Yalnız mı seyahat ediyor?"

"Hayır bir grup arkadaşı var. Muhtemelen bir çete."

"Hepsini tut orada."

"Öyle yapıyorum."

İşte sonunda havaalanının iki yerel polisi tarafından küçücük bir odada sorgulandım.

Bilmeniz gerekir ki İngilizce diliyle ilişkim zaten oldukça çelişkilidir ve British Institute'un ana dili İngilizce olan bir öğretmeni değil de karşılarında uluslararası bir kaçakçı olduğuna inanan iki Tayland polisi tarafından sorgulandığımda nasıl konuştuğumu siz düşünün. Söylediklerinden tek kelime anlamıyordum, onlar da benim söylediklerimin zerresini çözemiyorlardı. Tam bir kabare sahnesiydi ama iki silahlı adam aralarında konuşurlarken gayet tehditkâr bir halleri vardı. Bense kendimi, İtalyan yetkililerin birkaç aylık nafile pazarlığından sonra nemli bir zindanda tokatlanırken görmeye başlamıştım bile.

Açıkça anladığım tek şey buydu: Tayland'da uyuşturucu trafiğinin cezası ölümdü. Ancak suçlu olduğumu kabul edersen cezan ömür boyu hapse çevrilebilirdi. Olur da sonradan sonuçlar bu beyanının sahte olduğunu ortaya çıkarırsa cezan çok ağır olurdu. Bavulumda gerçekten sadece basmati pirinç vardı ama kimbilir hangi nedenler ve tesadüflerle seyrettiğim kaçakçılık filmleri yüzünden bir türlü sakın olamıyordum. Bu arada Claudia ve arkadaşarımdan haberim yoktu çünkü onlar da başka bir odaya kapatılmışlardı.

Çaresizce her türlü sözlü savunmayı denedim. Onlara adımı internete yazmalarını ve ülkemde oldukça ünlü bir yönetmen olduğumu görmelerini söyledim. Ama protokolleri kesindi: İtiraf bekliyorlardı. Artık sabrımı tüketmek ve böylece hayatımın hatasını yap-

mak üzereyken içeri üçüncü bir görevli girdi ve adamları haşladı, benden özür diledi. Ancak daha sonra arkadaşlarımla büyükelçilikte birilerini aradıklarını, bu arada valizlerimin tehlikesizliğinin kanıtlandığını öğrendim. Kurtulmuştum. Tek sorun pirinç torbaları açılmış, pirinçler saçılmıştı. Bu nedenle öğleden sonramı bu değerli ürünü bulmak için süpermarketleri dolaşarak geçirdim. Tahminim doğru çıkmıştı, neredeyse endüstriyel boyda ve her renkten pirinç satılıyordu. Her renkten paketleri yükledim ve zaferle villamıza döndüm. O akşam denize karşı fazlasıyla sert ve sosu olmayan kabaklı risottomuzu yedik. Ama hapiste yiyeceğim kötekleri düşününce bu yemek bana Tanrı'nın bir nimeti olarak göründü.

Kriz

Karımın sağlıklı yaşam ve doğru beslenme konusundaki tutkusunun, naturopati diplomasını zaferle eline aldığı gün daha ağırlaşacağını zaten biliyordum. Dünyanın bütün ülkelerinde sertifika veren bu kurs sadece İtalya'da bir de diploma veriyordu.

Naturopati var oluşumuzu iyileştirmek için bitkilerin ve besinlerin özelliklerinden yararlanmayı öğretiyor. Bu yöntem, genellikle homeopati gibi, placebo dışında başka bir şifa etkisi olmayan ürünleri dâhice pazarlayan alternatif yöntemlerle karıştırılıyor, ancak bunlarla bir ilgisi yok. Hepimiz bazı bitkilerin erdemleri olduğunu ya da açık havada yaşamamanın insana iyi geldiğini biliriz. Işın gizemi, ben de dahil olmak üzere çoğumuzun iyi kuralları göz ardı etmemiz. Aslında annelerimiz bize zaten "Sebze ye, sağlığına yararlıdır!" derlerdi. Gerçi sonra da kabakların yanına panelenmiş ve derin yağda kızartılmış etler koyarlardı, o başka.

Her neyse, diplomayı aldıktan sonra Claudia daha

da savaşçı kesildi. Hata yapmamalıydım çünkü söz konusu olan onun şöhreti idi. Naturopatın eşi kilolu ya da tıbbî tahlilleri dengesiz olamazdı. Böyle olunca daha da sıkı bir rejime sokuldum. Tek olumlu yanı daha çok spor yapmaya zorlanmamdı. Genellikle kadınlar kocalarının akşamları tenise ya da çim saha futboluna gitmelerine kızarlar ama bizde durum farklıydı. Bizzat Claudia formda kalmam için beni kurslara, turnuvalara yazdırıyordu. Evde yoga pratiklerini şimdiye dek pek umursamazdım ama artık o da zorunlu bir hal almıştı; üstelik bu sandığım gibi meleklerle ve Zen ile ilgisi olan bir uygulama olmayıp son derece zorlu bir esneme çalışmasıydı. Sözün özü olimpiyatlara hazırlanan bir atlet gibi çalışıyordum. Ama kendimi daha iyi, kesinlikle çok daha iyi hissediyordum. Arkadaşlarımın gözünde bir fıkra kahramanı olmuştum (Belki bu kitaptan sonra durum daha da beter olacak.); benimle alay ediyorlardı ve hiç durmadan beni “baştan çıkarmaya” uğraşıyorlardı. “Yarı zamanlı vegan” pozisyonum çok tartışılıyordu. Aslında Roma’yı ama ayda bir Lazio takımını tutan bir futbol meraklısı; bütün hafta bekâret yeminine sadık kalan ama çarşambaları bozan bir rahip gibiydim. Benimkinin sonu gelmeyen bir yol olduğunu biliyordum ama dönüşümü tek bir hamlede gerçekleştiremiyordum.

Claudia olmadığında en büyük günahım süt ürünleri oluyordu. Et artık beslenme listemde hiç yer al-

mıyordu. Kırmızı eti ve kümes hayvanlarını kolaylıkla hayatımdan çıkarmıştım ama nadiren balık yiyordum. Şişlerde çevrilen tavuklara bakmamaya çalışarak piz-za alıyordum. Claudia savaşını kazanıyordu. Ama bir-kaç haftalığına romanını yazmak üzere Floransa'ya gittiğinde kendimi kaybediyordum.

Boğucu bir mayıs akşamı beni deviren kremalı tor-tellini oldu. Bir *velociraptor*⁶ gibi otuz saniyede yarım kilo yedim. Ardından terasta ızgara ve çok yağlı jam-bonlu makarna yaptım. Sınırlarımı aşmıştım ve bir zamanların etobur avcısı geri gelmekteydi.

Boşboğaz bir arkadaşımın üstelik videoya da çe-kerek beni gammazlamış olmasıyla Claudia durumu öğrendi. Tartışma beslenme ve sağlık konularını da aşarak çok kötü bir yöne doğru uzandı. Anlayacağınız ayrıldık. Daha doğrusu ben onu bıraktığımı sanıyordum, o da beni. Bu konuda bile anlaşılamamıştık.

Özgürlüğümün ilk günü unutulmaz oldu. Hiç dur-madan pişirdim ve yedim, dilimin emekliye çıkan her tat papillası görev başına döndü. Birkaç saat içinde en aşağı altı bin kalori yuttum. Ertesi gün durum nor-malleşti, her zamanki hayatıma döndüm. Ama Clau-dia'yı özlüyordum.

Sadece üç gün ayrı kalabildik. Onu arayan ben ol-dum ve o şöyle çıktı:

⁶ Etobur bir dinozor türü. (ç.n.)

“Benden özür dilemek mi istiyorsun?”

“Hangi konuda?”

“Senin sağlığını için bunca şey yaparken bana kötü davrandığın için.”

“Evet ama bazen abartıyorsun.”

“Ne yedin bu üç günde?” diye kesti sözümü.

“Neredeyse hiçbir şey, ölmeye yatmışım.”

“Yalancı.”

“Aslında bir kasabı boşaltıp eve getirdim.”

“Gerçekten mi?”

“Yok yahu, şaka yapıyorum. Gayet iyi yedim.”

“Aferin sana aşkım.”

“Aşkım mı dedin?”

Krizi aşmıştık ama durumdan yararlandım ve “mahkûmiyet” koşullarımda bir iyileştirme istedim. Ayda bir gün gönlümce yemek yiyebilecektim. Sıradan düzenimize geri dönmeye hazırdık. Aslında benim sağlığım konusunda böylesine takıntılı olmasının bir sevgi göstergesi olduğunu biliyordum. Bu kısacık ayrılıkta kesin olarak anladığım bir şey vardı: Claudia’yı seviyordum ve artık ondan ayrı kalmak istemiyordum. “Ev” ile başlayan, “lilik” ile biten bir kelimeyi düşünmeye başlamışım. Tüm Zingarelli sözlüğünün en tehlikeli kelimesini.

Vegan D    n

Claudia'nın babası Dino'dan kızıyla evlenme izni istediğim gün, gözlerinde pek iyi saklayamadığı bir rahatlama ifadesi gördüm. Bize onay verirken pek coşkulu bir şekilde kutlamasından kuşkulanmalıydım. Annesi Nicoletta da beni aileye dahil etmekten ama daha önemlisi bir müttefik bulmaktan ötürü pek mutluydu. Uzun bir süre için karımın kurbanları ve kobayları onlar olmuştu ve bu görevi başkasına devretmeyi dört gözle beklemişlerdi. Claudia o akşam yüzüğü görünce ağlamaya başladı ve ben ömrümün en ilginç serüvenlerinden birini düzenleme içine girdim:   vrecci ve vegan bir düğün. Bunu tek başıma başaramayacağımı bildiğim için bir düğün organizatörü olan Anna'dan yardım istedim. Claudia'nın hayallere sığmayan arzularıyla gerçek dünya arasındaki yüz o olacaktı.

Konuyu görüşmek için yaptığımız ilk    l   toplantıda klasik düğünlerin ne vegan ne   vrecci oldukları ortaya   ıktı. Konfetimiz, pastamız (sütsüz, yağsız ve yu-

murtasız pastaya sadece benim damağım alışmıştı), dönüşümü olmayan hiçbir örtü ve  atal bıçak, tabak, k ğıt davetiye, mum ve binlerce başka şey olmaya-caktı. D ğ n , Sabaudia kumsalında iki sevgili dostumuz Pietro ve Camilla'nın evlerinin önünde yapmak istiyorduk. Gün batımında tören, sonra akşam yemeği ve sahilde konser. Basit ve sıradışı bir çözüme benzi-yordu ama ciddi bir de tuzak vardı. Deniz kenarında *catering* nasıl olurdu? Yoldan bu kadar uzak bir yere elektrik nasıl taşınırdı ve daha önemlisi "ekolojik enerji" nasıl elde edilebilirdi? Tüm olasılıkları hatt  kıyıya r zg r türbinleri kurmayı bile düşündük. So-nunda Claudia konuklardan ve yerleşim yerlerinden uzakta bir yere jeneratör yerleştirmeye razı oldu. Bundan sonra hiçbir konuda geri adım atmadı.

Düğün tam olarak *yeşil* idi. En azından niyette  y-leydi. Davetliler otomobillerini uzak a bir yere park edecekler, ayakkabılarını ve telefonlarını da otomo-billerinde bırakacaklardı. Villa'nın Wi-Fi bağlantısı kesilmişti (Bilin bakalım kim tarafından?) ve kum-salda hiçbir şekilde internet bağlantısı olmayacaktı. Bizim süper-bağlantılı kuşağımız; altı, yedi saat bir arafta yaşayacaktı.

Yerleşme iki günümüzü aldı. Denizin yükselmesi sonucunda deniz bize bazı emanetler taşıdı. Claudia bu durumda bile gelen çöpleri bizim ayrıştırmamızı istedi. Düğün günü geldiğinde, yorgunluktan bitmiş

durumdaydım.

Tören çok güzel ve çok şaşırtıcı oldu. Düşünün ki Claudia klasik ve alışılmış “Evet kabul ediyorum,” cümlesi yerine şöyle bağırdı: “Evet, miyaaav!” Aslında bu onun pek çok video ile kanıtlanabileceği ve olası durumlarda kullanılabileceği şekilde kendine özgü selamlama şekliydi.

Sonra –böyle denebilirse– şölen başladı: Konserin yapılacağı iskeleye kurulmuş vegan bir büfe vardı. Akşam yemeği sırasında kumsalın karanlık bir bölgesine gidip gelenler olduğunu gördüm. Hüzünle gidip neşeyle dönüyorlardı. Durum tuhaftı ve anlaşılması gerekiyordu. Birinin peşine takıldım ve cenneti keşfettim. Davetlilerden biri hattâ benim şahidim olan Mauro gizlice yirmi kilo en iyi kalite manda sütünden mozzarella ve mis kokulu ekmek getirmişti. Antivegan bir isyan hareketiydi bu. Bir grup asi, yeşil düğünümü sabote ediyordu.

Mauro beni görür görmez afalladı.

“Düşündüğün gibi değil!”

“Ne peki?”

“Latina’daki bir mandıradan aldım, taze peynirler...”

“Hayır, burada ne yaptığınızı soruyorum. Claudia seni fark ederse kıyamet kopar.”

“Herkesten harika yorumlar aldım.”

“Başlarım senin yorumlarına, metro hattı gibi işliyor bu yol. Hemen kes bu işi.”

“Ama daha yemeyenler var.”

“Neden? Herkesin haberi var mı?”

“Evet, hattâ bazıları Claudia’nın menüsünü duyunca alışverişime katkıda bulundular.

Gerçek bir komplo kurmuşlardı.

Bahane dinlemeye dayanamadım ve sentetik köpek kutuyla içinde kalan peynirleri kaptım. Sonra bir anda mis gibi kokan, yumuşacık örgü peynirleri gördüm. Dayanamadım. Birini aldım ve ısırdım. Sıcak ve lezzetliydi. İşte Claudia beni aynen böyle yakaladı: Dişlerimin arasında örgü peynirle. Kesinlikle suçluydum. Arkadaşım olacak o soytarı tüm sorumluluğu üzerime attı.

“Ben ona yakışık almayacağını söylemiştim. Ama kendi ısrar etti.”

Claudia sanki onu düğünde kuzeniyle aldatmışım gibi çıldırmıştı. Parmağı avukatın numarasını çevirmeye hazırmış gibi bakıyordu bana. Kabahati Mauro ve ötekilerin üzerine atma çabam hiç işe yaramadı. Tüm zamanların en kısa evliliği konusunda Guinness Rekorlar Kitabı’nda yerimizi almak üzereydik. Bu ani ayrılığın nedenleri, nasılları konuşulurken mahkemede bulunanların nasıl güleceklerini şimdiden görebiliyordum.

Claudia "Gün gelecek, etlerin ve inek sütlerinin  zerine 'Sağlığa çok zararlıdır,' diye yazılacak," diye hırladı. Aslında bunun anlamı insanların sigarayı bırakamadıkları gibi bu zararlı yiyecekleri de bırakamayacaklarıydı. Ama en azından organizmalarına nasıl zararlı olduğu konusunda uyarılacaklardı.

Az önce karım olmuş kişinin doğru beslenme konusunda bir seminere gireceğini anladığımdan onu engellemeye çalıştım. Neyse ki ortamın neşesi ve bunca dostun varlığı olası krizi  nledi. Mozzarella su u benim oburluğuma verildi ve bağışlandım. Akşam, Edoardo Vianello'nun kumsaldaki konseri ve katılımcıların *hully gully* ve *twist* danslarıyla sona erdi.

Ertesi sabah gün doğumunda uyandım, hâlâ adrenalin yüklü halimle kumsala indim; arkadaşlarımızın bazıları orada uyumayı yeğlemişti. Dört bir yanda ve-gan partinin kalıntıları vardı. Bir saat içinde bir firma temizlik yapmaya gelecekti. Bir köşede sentetik köpük kutu terk edilmiş olarak duruyordu. Kapağını açtım. İçinde hâlâ bembeyaz mozzarellalar ve on kadar örgü peynir vardı. Birini aldım. Ağzıma yaklaştırdım, kokusunu i ime çektim. Ağzımı açtım ve çok iyi tanıdığım o yumuşacık lokmaya hazırlandım. Sonra durdum. Ben evli bir adamdım. Ve evli adamlar bazı şey-leri yapmazlardı. En azından bu kadar çabuk değil.

Biyolojik Bostan

Düğünden sonra yaşantımız fazla değişmedi. Sadece uzun süredir duymazdan geldiğim bazı arzuları dikkate almam gerekti. Karım çok uzun zamandan beri süper biyolojik bir bostan kurmak ve kendi yetiştirdiği bitkileri yemek istiyordu. Bu kolaydı. Güzel bir bahçeye ya da geniş terasa sahip olmak ve uğraşmak yetiyordu. Eski evimde ikisi de olmadığından tenis sahası genişliğinde terası olan bir daire aramaya giriştik. Evi satın alma hayalim emlakçılar tarafından suya düşürüldü: Böyle bir evi sadece kiralayabilirdik.

Arayırlarımız bir yıla yakın sürdü:

“Bu teras çok küçük.”

“Bunun yönü ters.”

“Bu teras hava kirliliğinin yoğun olduğu merkezde.”

“Bu garaja bakıyor.”

Aslında Roma’nın merkezinde WWF vahası arıyorduk. Eninde sonunda bulduk. Evin bakımsız olması yüzünden kirası da uygundu, böylece ödevimin aylık

ödemeler dışında sona erdiğini düşünerek kontratı imzaladım. Her zamanki gibi yanılıyordum. “Terasta biyolojik bostan kurmanın bin bir yöntemi” adlı sihirli dünyaya adım atmak üzereydim.

Vintage tahta saksılar mı? Ultra hafif plastik saksılar mı? Anneanne işi klasik balkon saksıları mı? Yoksa dikey asılmış balmumu çuvallar mı? Bu duvara asılı bostanlar New York’ta son modaydı: Büyük Elma’da evin damına asılı bir bostanın yoksa VIP sayılmıyordun. Seçenekler o kadar fazlalaştı ki karım bir arkadaşının hiç duymadığım bir meslek erbabı olan arkadaşına başvurdu (Arkadaşların arkadaşları zehirli balıktan beterdir): Bu hanımın uzmanlığı biyolojik bostan tasarımcılığıydı. Saksıları nasıl dizeceğimiz ve içine ne ekeceğimiz konusunda akıl veren basit bir peyzaj mimarından söz etmiyorduk. Tam ve gerçek bir evde meyve-sebze ekimi sanatçısıyla tanışmıştık.

“Bu bitki, şu bitkiyle aynı saksıya ekilirse asalakları önler.”

“Şu sadece süs bitkisi gibi görünse de sivrisinekleri kovar.”

“Şu gübre şunu besler, gibi gibi...”

Çok kısa süre içinde bizim terasa taşınan temiz ve biyolojik toprak en azından ödediğim ücrete bakılırsa kimbilir hangi tropik cennetten geliyordu. Kendimi ansızın arkadaşım Saverio Costanzo’nun yönettiği

Hungry Hearts filminin içine düşmüş gibi hissediyordum: Kafayı sağlıkla bozmuş Alba Rohrwacher, New York'un bir çatı terasında bostan kuruyor ve sonra yeni doğan ilk bebeğinin hayatını tehlikeye atacak kadar deliriyordu.

İki ay sonra karımın maharetli yeşil elleri ya da acemi şansıyla çatı terasımızda tüm Liechtenstein ülkesinde yetişenden daha fazla sebze yetiştirmeye başlamıştık. Özellikle domatesler ve marullar çok sağlıklı ve çok boldu. Elma, orman meyveleri, havuç, patlıcan ve kabak üretiminden başımı alamaz olmuştum. Soslar ve konserve yapmaya başladık, marmelatlar pişirdik, arkadaşlara bu değerli biyolojik ürünlerden hediyeler hazırladık. Bu kâr getirmeyen ama uğraşması bitmeyen başlı başına bir iş olmuştur. Neyse ki Claudia ile görev dağılımımız eşitti: Uğraşlar bana, övgüler ona düşüyordu. O ziyaretçi konuklarını muhteşem asma bahçesinde gezdiren sihirli vegan bahçıvandı, ben de bitkilerin bakımının koordinasyonundan ve masraflarından sorumlu görevliydim.

Her bir çileğin bize elli sente, tek patlıcanın bir avroya geldiğini hesap ettim. Mücevherlere lâıyk fiyatlardı. Ama sonuçta hibrid otomobiller de aynı kategorideki otomobillerden daha pahalı oluyordu.

Yediğimiz sebzelerin kalitesinden tatmin olduğum için duruma razı oldum. Anlamış olacağınız gibi tahammül sınıırım oldukça yüksektir. Doğuştan iyimse-

rimdir, ıssız adaya düşecek olsam, ilk cümlem “Ah, ne güzel kumsal,” olur. Bütün bunlara rağmen bostan uğraştan çok daha ciddi bir şeye yani bir meydan okumaya dönüştüğünde pes etme noktasına geldim.

Claudia bizim enlemlerimizde mümkün olmasa da egzotik meyve yetiştirmeye takmıştı. İlk olarak çarkıfelek, onun ardından da mango ve papaya istiyordu. Elbette ki bu yeni bitkiler üç katı özen istiyordu. Tam bir başarısızlığa uğrayacağımızdan ve Claudia’nın teselli edilemeyeceğinden korkuyordum. Oysa tüm mantıksal gerekçelere karşın ilk çarkıfelek meyvemiz belirdi. Sonra ikincisi geldi. Son. Hasat iki meyveyle sınırlıydı. Öteki bitkiler tutmadılar ya da yenecek bir meyve verme konusuyla ilgilenmediler. Her bir çarkıfelek meyvesinin (aslında muhteşem lezzetliydi) bize otuz avroya mal olduğunu hesapladım. Kesinlikle masraflı bir hobiydi ama gene de pul ya da 33 devirli plaktan daha ucuzdu.

Mevsimler gelip geçtiler, Claudia bostana alıştı. Bir yenilik olmaktan çıkmıştı. Yeni heveslere ihtiyaç duyuyordu. Zaten artık neredeyse herkesin terasta olmasa bile bostanı vardı, bu pek özgün bir deneyim sayılmaktan çıkmıştı. Ve Claudia için özgünlük, özellikle toplum hizmetine ve hayvan sevgisine bağlıysa bir değerdir. Çözüm basitti:

“Neden bir köpek barınağı açmıyoruz?”

“Ne anlamda?”

“Yeni bir barınağın inşasını finanse edelim. *Yeşil* barınak.”

Beni kaygılandıran işlemin tümü kadar, kullandığı “biz” ifadesiydi.

“Gerçek bir barınak mı? Kim ilgilenecek peki? Para kazanmamız gerekiyor.”

“Satın alırsınız.”

“Veterinerler...”

“Tutarız...”

“Peki çalışanlar... Yani bence karmaşık bir yapı.”

“Gönüllüler bulurum. İstedikğin kadar. Köpeklerin sokağa atılmasının yaygın bir sorun olduğunu düşünmüyor musun? Toplumumuzun önemli yaralarından biri.”

Küçük bir toplumsal sorumluluk eğitimine maruz kaldıktan sonra bir barınak finanse etmeyi kabul ettim. Claudia uzun zamandır bu işle uğraşıyor ama henüz ışığı göremedi çünkü mekân bulma, izinler ve bildiğiniz İtalyan bürokrasisi çok zamanını alıyor. Ama o bunu da başaracaktır, eminim.

Ansızın

Büyük Kanyon üzerine gerili telde yürüyen iki cambaz gibi tam dengemizi bulmuştuk ki çok arzu ettiğimiz haberi aldık. Claudia hamileydi. Bu haberi bana vermek için “Aşkım bir bebek bekliyorum,” gibi klasik; “Fausto baba oluyorsun,” gibi ciddi; “Sanırım çalışma odana veda etmen gerekecek,” gibi imalı cümleler kurmadı. Hayır. Kaygı dolu bir cümlesi vardı: Vegan bir çocuk doktoru bulmamız gerekiyor.

Bu şahane haber ortaya çıkan tartışma yüzünden ikinci plana düştü.

“Ne anlamda vegan çocuk doktoru?”

“Şu anlamda ki kızımı sıradan bir doktorla değil, devamızı destekleyen biriyle büyütmeliyim.”

“Neden kızım dedin?”

“Çünkü kız olacak, biliyorum.”

“Peki vegan pediatrist farklı olarak ne yapar?”

“Doğal ve uygun beslenme yöntemleriyle yol gösterir.”

“Örneğin?”

“İlk bir buçuk yıl zaten ben süt vereceğim. Böylesi daha doğal.”

“Bir buçuk yıl mı?”

“Bu en bütüncül beslenmedir. Onu ne kadar uzun emzirirsen, o kadar çok antikör üretir.”

“İyi ama süt bitmez mi?”

“Sen memeyi sürahı mı sandın? Emzirdiğin sürece süt gelir.”

“Ah, bak bunu bilmiyordum.”

“Sonra yedi aylıkken ona meyve ve sebze tattırma-ya başlayacağız.”

“Bunu tahmin edebiliyorum. Peki kavanoz mamalar? Onlar da çok leziz.”

“Onları unut. Kendimiz evde yapacağız.”

“Biberonuna kattığımız bisküvileri de mi?”

“Biberonda bisküviden çok daha besleyici gıdalar olacak. Soya sütü elbette.”

“Elbette.”

Benim durumumda “babalık hakkı” diye bir tanımın içi tüm anlamlarından boşaltılmış olacaktı.

“Ve sonra,” diye devam etti, “Vegan hekim beni de adım adım izlemeli.”

“Neden?”

Haaaaaaayır Fausto, hâlâ öğrenemedin mi? Asla

neden diye sormayacaksın. On beş dakika sonra vegan pediatristin hem anneyi hem bebeği izlemek için neden önemli olduğu hakkında her şeyi öğrenmiştim.

Neyse ki ardından daha sevimli ama bir o kadar çetrefilli konuya geçtik. İsim seçimi.

“Ben kızda Eva, erkekte Luca isimlerini seviyorum,” diye önerdim ürkekçe.

“Kız zaten, bu nedenle kız isimlerine yoğunlaşalım. Eva söz konusu bile olamaz.”

“Haklısın. O halde ben ve sen isimleri yazıp kura çekelim.”

Sözümü kesti.

“Kim taşıyor onu karnında?”

“Sen.”

“O halde ismi de ben seçeceğim. Adı ya Nina olacak ya Penelope.”

Tahmin ettiğim üzere babalık hakkı ayaklar altında ezilmiş ve çöpe atılmıştı. Karşı çıkmam yararsız olacaktı. Yeniden veganlık konusuna döndüm.

“Peki ama bebeği değişik gıdalarla beslemek ve kararı büyüdüğünde ona bırakmak daha doğru olmaz mı?”

“Saçmalama. Ben kızımın sağlıklı büyümesini istiyorum, bu nedenle kırmızı eti ağzına bile almayacak. Olsa olsa arada bir balık olabilir. Ama sadece küçük

balık.”

Dilimin ucuna neden sorusu gelmişti ama kendimi tuttum. Bu bile iyimser bir sonuçtu.

Ondan sonraki günler kaygılar başladı. İlk tehdidin adı toksoplazmaydı. Hayatın herhangi bir döneminde bulaştığında önemsiz bir hastalıktı ama gebelik döneminde ciddi bir tehlike oluşturunuyordu. Claudia’nın önceki yıllarda bunu kapmak ve ileride oluşacak sorun için bağışıklık kazanmak istediğini keşfettim. Ne yazık ki başaramamıştı ve şimdi meyve ve sebzeleri sterilize etmemiz gerekiyordu. Gerçek anlamda sterilize etmekten söz ediyorum. Her bir ahududu ya da üzüm tanesi önce defalarca sıcak suda yıkanıyor, sonra limon suyunda bekletiliyor, sonra yeniden yıkanıp bu sefer karbonatlı suya yatırılıyordu. Hiçbir lokantaya gitmemiz söz konusu değildi; gitsek bile mut-faklarına girip bu hijyen işlemlerini yapmamız gerekecekti. Benim için dokuz aylık yeni bir mahkûmiyet dönemi başladığını anladım ve ne yazık ki hücre arkadaşımın ruh hali sık sık değişiklik gösteriyordu ve otoriterdi. Ama Nina, Penelope ya da ismi her ne olacaksa o bebeği kollarımın arasına alabilme uğruna Çin işkencesine bile katlanmaya razıyım.

Birkaç ay sonra Claudia ultrasonografiye girdi ve sonuç belli oldu: Bebek kızdı.

Gelecek Yıl

Aylar ağır aktı ve minik veganın yaklaşan doğumu bende düşünceler ve kaygılar yarattı. Onu böyle katı bir beslenme düzeniyle yetiştirmek gerçekten doğru muydu?

Bu arada vegan ve genel olarak *yeşil* evrendeki keşiflerime devam ettim. Veganların büyük çoğunluğunun bedenlen ve ruhen son derece sağlıklı kişiler oldukları gerçeğini kabul etmemem mümkün değildi. Samimiydiler, dayanışmacıydılar, temelde iyi insanlardı. Olasılıkla dünyadaki hükümetlerin başında veganlar olsaydı, daha iyi bir gezegenimiz olurdu.

Elbette bazı istisnalar da var. Söylenenlere göre Hitler et yemezmiş.

Tüm zamanların en iyi insanı kimdi?

Kesin yanıt: İsa.

Vegan mıydı?

Hiç de bile. Balıkları çoğaltıp yemek olarak dağıtıyordu.

Bunların tümü Tanrı'nın yani babasının yarattığı nimetler olmasına rağmen onları pişirmekten kaçınıyordu. Nitekim, tarihsel kaynaklara göre son yemekte kızarmış kuzu yenmişti. Claudia'yı dehşete düşürecek bir menü. Tamam, İsa'nın hafifletici nedenleri vardı, naturopat olduğu iddiasında değildi ama anlaşılan günümüzde her veganın bayrağı olan ahlâk duyusuna da sahip değildi. Hattâ mesellerde bile örnekler vardı: Uzun yoldan dönen savurgan oğul meselinde baba yağlı bir danayı kurban ediyordu. Zavallı dana.

Boylamları ve dinleri değiştirelim.

Buda, bir başka iyilik timsali olan insan, vegan mıydı?

Yanıt: Kesin değil ama öyle görünüyor.

Peki nasıl oldu da o kadar şişmanladı?

Vegan beslenmenin pek işe yaramadığı kuşkusu doğabilir. Belki de Buda fazla hareketsiz bir hayat sürüyordu. Nitekim tüm heykellerinde bağdaş kurmuş oturuyor.

Bizim buralara dönecek olursak resmen vegan olduğunu açıklayan bir papa olmadı oysa bu kilise için son derece iyi bir tanıtım olabilirdi.

Bu çerez bilgilerden sonra daha çok spor yaptığım, meyve ve sebze yediğim, açık havada yaşadığım süreç kendimi çok daha iyi hissettiğimi kabul etmeliyim.

Vegan olmak veya veganlığa geçmek hele İtalya'da hiç kolay değil ama kaçınılmaz bir durum. Dünya bu yönde ilerliyor ve gelecekte bizimki her şeyin yeniden başladığı bir dönem olarak anımsanacaktır: Veganlığın Doğuşu. Sağlık dünyasında milyarlarca avro tasarruf edilecektir (İlginizi çekerse konuyu derinlemesine araştırın.), daha uzun ve daha iyi yaşayacağız. Ben hâlâ mükemmel bir vegan olduğumu söyleyemem. Ama çabaladığımı, Claudia'nın gebelik haberinin bende önemli bir dürtü yarattığını söyleyebilirim. Genç bir baba olmayacağım belki ama en azından sağlıklı bir baba olmaya çalışacağım. Değerli Umberto Veronesi'nin Claudia'nın sık sık hatırlattığı öğütlerini de değerlendiriyorum. "İnanıyorum ki haftanın bir gününü tam oruca ayırmak, insana kötü gelmediği gibi karakterinin düzelmesine, ahlakî bir seçim sergilemesine ve sağlığını korumasına yarar. Bilimin ışığında doğru beslenme ve haftada en azından bir gün oruç tutmak yeni ve canlandırıcı bir hayat tarzını temsil edebilir."

Haftada bir gün yemeden durabilirim. Bu kazanabileceğimi düşündüğüm bir alışkanlık. Hattâ kendime bir de hedef koydum: Kızımın doğumundan ve aşağı yukarı bu kitabın çıkışından önce "haftada bir oruç" adımını atacağım.

Burada klasik olarak "Sonsuza dek mutlu mesut yaşadılar," yazmalıyım. Ve belki "Mutlu, mesut ve ve-

gan yaşıdılar,” diyebilirim. İşin gerçeği geleceğin benim için neler hazırladığını bilmiyorum, gerçekten mutlu ve mesut olacak mıyız, sağlık ve şans bizden yana olacak mı? Kesin olarak bildiğim tek şey ilkbaharda birkaç haftalığına Bengal’de olacağım ve orangutan kostümü içinde yavruları besleyeceğim. Bu dayanışma ve merhamet çabasında bana eşlik etmek istiyorsanız, buyurun bana eşlik edin. Gelmişken Claudia’yı da sorun. Eminim birkaç gün sonra –bir yandan kendi kızımızı da emzirirken– orada da herkes tanır onu. Bengal’de bile.